

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

p. p. 2647, Linhartova 7 a, 1001 Ljubljana

E-pošta: inspektorat-solstvo.mszs@gov.si

telefon: 01 400 53 35; telefaks: 01 400 57 44

LETNO POROČILO
INŠPEKTORATA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT
ZA LETO 2007

Ljubljana, april 2008

KAZALO

I UVOD	7
1 PRISTOJNOST IN ORGANIZIRANOST	7
1.1 PRISTOJNOST.....	7
1.2 TEMELJNA PODROČJA NADZORA.....	8
1.3 KADRI IN POGOJI ZA DELO	9
1.3.1 Zaposlovanje	9
1.3.2 Izobraževanje	10
1.3.3 Pogoji za delo.....	10
1.4 SPLOŠNO O DELU INŠPEKTORATA	11
1.4.1 Inšpekcijski postopki.....	11
1.4.2 Prekrškovni postopki.....	12
1.4.3 Preventivno delovanje.....	13
1.4.4 Druge aktivnosti	13
1.4.5 Sodelovanje z drugimi službami in organi.....	14
II NADZORI	15
1 NADZORI V VRTCIH IN ŠOLAH	15
1.1 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR.....	15
1.1.1 Ugotovljene kršitve po področjih.....	16
1.2 IZREDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR.....	17
1.2.1 Uvedba postopka.....	18
1.2.2 Pobudniki	20
1.2.3 Področja nadzora v postopkih izrednih nadzorstev.....	21
1.3 PONOVI NADZOR	22
2 UGOTOVITVE O OPRAVLJENIH NADZORIH	22
2.1 OČITANE IN POTRJEANE KRŠITVE.....	22
2.2 UGOTOVLJENE KRŠITVE PO PODROČJIH	24
2.2.1 Izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja.....	25
2.2.1.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja.....	26
2.2.1.2 Vzgojno ukrepanje	27
2.2.1.3 Nasilna dejanja ali ravnanja strokovnih delavcev	28
2.2.1.4 Zagotavljanje varnosti.....	29
2.2.1.5 Uresničevanje pravic otrok in udeležencev s posebnimi potrebami	29
2.2.1.6 Obremenitev udeležencev izobraževanja, izvajanje kurikula in oblik organiziranja dela, izleti, ekskurzije, šola v naravi	30
2.2.1.7 Drugo.....	30
2.2.1.8 Izvedenci	31
2.2.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti.....	32
2.2.3 Izpolnjevanje standardov in normativov	32
2.2.4 Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	33
2.2.5 Uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	34
2.2.6 Vodenje dokumentacije in izdajanje javnih listin	36
2.2.7 Določanje prispevkov staršev in njihova namenska poraba.....	37
2.2.8 Opravljanje nalog ravnatelja	37

2.2.9 Postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja	38
2.2.10 Drugo	39
3 NADZORI NA PODROČJU ŠPORTA	40
3.1 REDNI NADZORI	40
3.1.1 Normativni standardi	40
3.1.1.2 Letni program športa	40
3.1.1.3 Merila	41
3.1.1.4 Javni razpis	41
3.1.1.5 Pogodbe z izbranimi izvajalci letnega programa športa	41
3.1.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena	42
3.1.2.1 Izvajalci letnega programa športa	42
3.1.2.1.1 Delovanje izvajalcev letnega programa športa skladno s temeljnim aktom	42
3.1.2.1.2 Opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov	43
3.1.2.1.3 Ustrezna izobrazba in usposobljenost strokovnih delavcev	44
3.1.3 Namenska poraba javnih sredstev	44
3.1.4 Športne prireditve	46
3.2 IZREDNI NADZORI	47
3.2.1 Ustreznost javne listine	47
3.2.2 Nenamenska poraba javnih sredstev	47
3.2.3 Ustrezna izobrazba oziroma usposobljenost za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v športu	47
3.2.4 Sklepne ugotovitve	47
III UKREPI	49
1 UKREPI NA PODROČJU ŠOLSTVA	50
1.1 Opozorila	50
1.2 Drugi ukrepi	50
2 UKREPI NA PODROČJU ŠPORTA	54
2.1 Opozorila	54
2.2 Drugi ukrepi	55
IV PREKRŠKOVNI POSTOPKI	57
1 NA PODROČJU ŠOLSTVA	57
2 NA PODROČJU ŠPORTA	58

Kazalo grafov

Graf 1: Razmerje med inšpektorji in drugimi delavci na Inšpektoratu	9
Graf 2: Uslužbenci Inšpektorata po stopnji izobrazbe	10
Graf 3: Nadzori na področju šolstva in športa, primerjalno v letih od 2005 do 2007	12
Graf 4: Število pobud po letih nadzora v vrtcih in šolah	19
Graf 5: Delež pobud glede na zavod	19
Graf 6: Anonimni pobudniki in kršitve	21
Graf 7: Delež potrjenih pobud v vrtcih in šolah	24
Graf 8: Ugotovljene kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja	26
Graf 9: Ukrepi v šolstvu in športu, primerjalno v letih od 2005 do 2007	49
Graf 10: Število izrečenih opozoril na nadzorih	50

Kazalo tabel

Tabela 1: Nadzori, primerjalno v letih od 2005 do 2007	15
Tabela 2: Redni inšpekcijski nadzor leta 2007.....	15
Tabela 3: Ugotovljene kršitve po področjih.....	16
Tabela 4: Prejete pobude.....	18
Tabela 5: Pobudniki za nadzor.....	20
Tabela 6: Področje izrednega nadzora.....	22
Tabela 7: Razmerje med očitanimi in potrjenimi kršitvami.....	23
Tabela 8: Porazdelitev kršitev, ugotovljenih na rednih in izrednih nadzorih.....	25
Tabela 9: Kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja.....	26
Tabela 10: Letni program športa.....	40
Tabela 11: Sprejem meril.....	41
Tabela 12: Objava javnega razpisa.....	41
Tabela 13: Podpis pogodbe.....	42
Tabela 14: Članstvo v društvih.....	42
Tabela 15: Akti društev.....	43
Tabela 16: Preventivni zdravstveni pregledi.....	43
Tabela 17: Ustreznost izobrazbe.....	44
Tabela 18: Ustreznost usposobljenosti.....	44
Tabela 19: Opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v programu.....	45
Tabela 20: Izplačilo skladno s pogodbo.....	45
Tabela 21: Poraba javnih sredstev.....	47
Tabela 22: Drugi ukrepi – šolstvo.....	50
Tabela 23: Opozorila – šport.....	55
Tabela 24: Drugi ukrepi – šport.....	55

Kazalo kratic

Kratice (oznake), ki so uporabljene v besedilu, tabelah in grafih:

ZSolI: Zakon o šolski inšpekciji (UPB1, Uradni list RS, št. 114/05)

ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru (UPB1, Uradni list RS, št. 43/07)

ZP-1: Zakon o prekrških (UPB4, Uradni list RS, št. 3/07)

ZUP: Zakon o splošnem upravnem postopku (UPB2, Uradni list RS, št. 24/06, 126/07)

ZOFVI: Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (UPB5, Uradni list RS, št. 16/07)

ZVrt: Zakon o vrtcih (UPB2, Uradni list RS, št. 100/05)

ZPSI: Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06)

ZGim: Zakon o gimnazijah (UPB1, Uradni list RS, št. 1/07)

ZGla: Zakon o glasbenih šolah (Uradni list RS, št. 29/00, 60/06)

ZSpo: Zakon o športu (Uradni list RS, št. 22/98)

NPS: Nacionalni program športa (Uradni list RS, št. 24/00, 31/00)

ZOPA: Zakon o omejevanju porabe alkohola (Uradni list RS, št. 15/03)

ZDru: Zakon o društvih (Uradni list RS, št. 61/06)

MŠŠ: Ministrstvo za šolstvo in šport

LDN: letni delovni načrt

VRT: vrtec

OŠ: osnovna šola

OŠPP: osnovna šola s posebnimi potrebami

GŠ: glasbena šola

SŠ: srednja šola

DD: dijaški dom

VZ: vzgojni zavod

ZPP: zavod za vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami

VŠŠ: višja strokovna šola

IO: izobraževanje odraslih – vključuje zavode, ki izvajajo javne izobraževalne programe (ljudske univerze, gospodarske družbe)

ZZZS: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

FŠO: Fundacija za financiranje športnih organizacij

I UVOD

Predstavljamo poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za šolstvo in šport leta 2007. Prizadevali smo si, da bi bilo poročilo vsebinsko in statistično bogato ter uporabno za nadaljnje usmeritve pri uresničevanju vzgoje in izobraževanja v javnoveljavnih programih. Ugotavljamo, da je Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport (v nadaljevanju Inšpektorat) tudi leta 2007 opravil vse naloge, zastavljene z letnim programom dela, in jih celo presegel. Delo je potekalo skladno s temeljnimi načeli in postopkovnimi ter materialnimi predpisi, zagotovljena je bila tudi javnost našega dela. Predmetne zadeve smo reševali znotraj zakonskih rokov. Število opravljenih in zaključenih inšpekcijskih postopkov se je v primerjavi s preteklim letom povečalo za 18 odstotkov, število prekrškovnih postopkov pa za 300 odstotkov. Povečanje števila pobud opozarja, da so v nekaterih zavodih še vedno neurejena ali pomanjkljivo urejena nekatera vsebinska in postopkovna vprašanja. Strokovni kolegij Inšpektorata se je sestajal enkrat na teden, na sestankih smo obravnavali sprotno problematiko, spremembe v zakonodaji, določali prednostne naloge in usklajevali stališča. Tako smo ohranjali intenzivnost pretoka informacij, obveščenost zaposlenih in enotnost delovanja Inšpektorata navzven. Zaposleni imajo tako boljši vpogled v delo sodelavcev, kar omogoča lažje sodelovanje in usklajevanje znotraj organa. Izboljšala se je preglednost dela in povečalo sodelovanje, kar je podlaga za interdisciplinarno reševanje problemov, ki so pri inšpekcijskem delu praviloma stalnica. Skladno s strategijo delovanja inšpekcijskih služb tak način dela precej pripomore k večji učinkovitosti in ekonomičnosti postopkov. Inšpektorat je o svojih ugotovitvah na nadzorih in ukrepih tudi sproti poročal javnosti ter se odzival na njena vprašanja.

1 PRISTOJNOST IN ORGANIZIRANOST

1.1 PRISTOJNOST

Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport deluje kot organ v sestavi Ministrstva za šolstvo in šport. Njegove naloge in pristojnosti ter delovne postopke določajo naslednji zakoni in predpisi: Zakon o šolski inšpekciji (ZSolI), Zakon o športu (ZSpo), Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP), Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN) in Zakon o prekrških (ZP-1), področna šolska zakonodaja, Kodeks ravnanja javnih uslužbencev (Uradni list RS, št. 8/01) in interna Navodila za delo inšpekcije. Naloga Inšpektorata je varovanje zakonitosti dela na področju vzgoje in izobraževanja ter športa, uresničuje pa jo z nadzorom nad spoštovanjem predpisov, ki urejajo področje šolstva in športa. Tako šolska inšpekcija opravlja neposredni nadzor nad izvajanjem zakonov, drugih predpisov in aktov, ki urejajo organizacijo ter opravljanje dejavnosti vzgoje in izobraževanja. Ustanove, ki opravljajo¹ dejavnost, so vrtci, osnovne šole, glasbene šole, nižje in srednje poklicne šole, srednje tehniške in strokovne šole, gimnazije, višje strokovne šole, zavodi za usposabljanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, organizacije za izobraževanje odraslih, organizacije in zasebniki, ki izobražujejo po javnoveljavnih programih, domovi za učence in dijaški domovi.

¹ 2. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/05.

Nadzore opravljajo inšpektorji v mejah svojih pristojnosti². Skladno z 11. členom ZSoli se nadzori opravljajo kot redni, izredni in ponovni. Če je za ugotovitev ali presojo kakšnega dejstva potrebno posebno strokovno znanje, ki ga inšpektor nima, se opravi dokaz z izvedencem³. Dokaz z izvedencem se opravi tudi, če je iz okoliščin primera mogoče sklepati, da so kršene pravice otrok in udeležencev izobraževanja, s katerimi dosežejo določene standarde znanja, potrebne za napredovanje, ali če je kršena pravica strokovnega delavca, da je pri svojem delu avtonomen, ali če strokovni delavec pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela ne zagotavlja objektivnosti, kritičnosti in pluralnosti⁴.

Inšpektorat opravlja tudi nadzor na področju športa, ki ga določa Zakon o športu (Uradni list RS, št. 22/98).

1.2 TEMELJNA PODROČJA NADZORA

Temeljna naloga inšpektorjev za šolstvo in šport je kakovostno opravljanje neposrednega inšpekcijskega nadzora v pričakovanem obsegu. Inšpekcijsko nadzorstvo na področju vzgoje in izobraževanja ter športa je strokovno zahtevno. Delovno področje šolske inšpekcije je nadzor nad izvajanjem zakonov in drugih predpisov ter aktov, da se tako varuje zakonitost, zaščitijo pravice otrok in udeležencev izobraževanja ter pravice strokovnih delavcev in staršev ter da se varuje avtonomija strokovnih delavcev. ZSoli podrobno določa področja nadzora šolske inšpekcije, vrste kršitev in ukrepe inšpektorjev. Temeljna področja nadzora so določena v 12. členu ZSoli in prav na teh so največkrat ugotovljene kršitve. Ta področja so:

- izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok (preprečevanje nasilnega ravnanja delavcev, zagotavljanje varnosti udeležencev, ocenjevanje, vzgojno ukrepanje, drugo);
- izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti;
- organizacija vzgojno-izobraževalnega dela;
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev;
- vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin;
- določanje višine prispevkov staršev in njihova poraba;
- izpolnjevanje ravnateljevih nalog;
- uporaba učbenikov in drugo.

Zakon o športu pa predpisuje naslednja temeljna področja nadzora v športu:

- izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu, ki je nacionalnega pomena;
- namensko porabo javnih sredstev;
- upravljanje in namensko uporabo javnih športnih objektov;
- izpolnjevanje standardov in normativov za izvajanje letnega programa;
- izpolnjevanje z zakonom določenih pravil za organizacijo tekmovanj;
- opravljanje prehodnih in obdobjnih zdravstvenih pregledov;
- preprečevanje zlorabe temeljnih človekovih pravic športnikov.

² 4. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/05.

³ 7. člen Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/05.

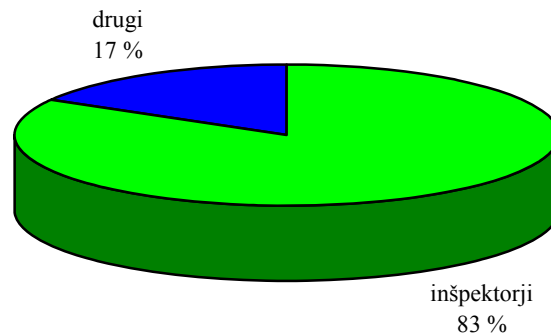
⁴ Povzeto po 8. členu Zakona o šolski inšpekciji, Uradni list RS, št. 114/05.

1.3 KADRI IN POGOJI ZA DELO

1.3.1 Zaposlovanje

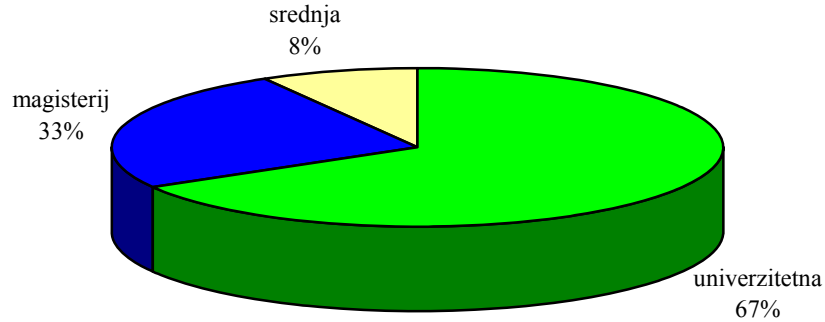
Na podlagi Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest je Inšpektorat razdeljen v dve organizacijski enoti, ki imata skupaj sistemiziranih 12 delovnih mest. Kot vsa pretekla leta tudi letos opozarjamo, da je zaradi zelo razvejanih področij nadzora in vse zahtevnejših inšpekcijskih postopkov, posebnosti dela ter številnih sprememb zakonodaje, kar vse zahteva od inšpektorjev posebno strokovno znanje, nujno treba povečati število inšpektorjev. Njihova starostna struktura je sorazmerno visoka, saj je povprečje 48 let. Na Inšpektoratu poleg tajnice in sekretarke za pravne zadeve ni drugega strokovnega kadra, zato je oteženo opravljanje upravnopravnih, finančnih, statističnih in drugih skupnih nalog.

Inšpektorat je junija 2007 na novo zaposlil enega inšpektorja za šolstvo, hkrati pa se je začelo usposabljanje pod vodstvom inšpektorice-mentorice. Izpit za inšpektorja je inšpektor opravil novembra 2007. Tako je bilo leta 2007 za nedoločen čas zaposlenih skupaj 12 uslužbencev, ki so opravljali vodstvena, upravna in strokovno-tehnična ter druga dela, od tega je inšpekcijske nadzore opravljalo 10 inšpektorjev, osem za šolstvo in dve za šport.

Graf 1: Razmerje med inšpektorji in drugimi delavci na Inšpektoratu

Zahtevnost delovnega mesta inšpektorja in strokovnost dela sta določeni z ZSolI in drugimi predpisi. Inšpektorji morajo imeti najmanj sedem let delovnih izkušenj na pedagoškem, svetovalnem, razvojno-raziskovalnem ali upravnem področju vzgoje in izobraževanja, univerzitetno izobrazbo, opravljen strokovni izpit za inšpektorja, izpit iz poznavanja ZUP, preizkus znanja za dejanja v postopkih o prekrških na prvi stopnji ter izpit za delo v upravi.

Graf 2: Uslužbenci Inšpektorata po stopnji izobrazbe

1.3.2 Izobraževanje

Izobraževanje je potekalo na podlagi sprejetega programa izobraževanja za leto 2007. Za sprotno strokovno izpopolnjevanje inšpektorjev je bila zagotovljena udeležba na strokovnih posvetovanjih oziroma predavanjih. Še posebej smo podpirali dejavno udeležbo delavcev, ki so v različnih oblikah izobraževanja sodelovali tudi s svojimi prispevki. Skladno s sprejetim načrtom izobraževanja so se posamezni uslužbenci udeležili 14 različnih seminarjev, posvetov oziroma delavnic. Prevladovala so predvsem področja, ki prinašajo novosti pri opravljanju inšpekcijskega nadzora, vodenja prekrškovnega postopka in odločanja v njem (dnevi javne uprave, dnevi prekrškovnega prava, javni zavodi, posveti ravnateljev), ter seminarji za izpopolnjevanje na različnih strokovnih področjih (upravni postopek, vodenje prekrškovnega postopka, pisanje odločb, poslovna komunikacija, usposabljanje v športu, upravno poslovanje, poslovanje s strankami, uspešna predstavitev). Inšpektorica za šport je uspešno opravila državni izpit, izpit iz prekrškovnega postopka in Zakona o inšpekcijskem nadzoru ter tako pridobila vsa pooblastila za samostojno delo. Prav tako je sredi novembra 2007, po opravljenem inšpektorskem izpitu, začel delo s polnimi pooblastili na novo zaposleni inšpektor za šolstvo.

1.3.3 Pogoji za delo

Delo Inšpektorata poteka v ustreznih prostorih in z ustrezno informacijsko-komunikacijsko opremo. Za delo na terenu so na voljo štirje osebni avtomobili, ki omogočajo mobilnost inšpektorjev na vsem območju Republike Slovenije. Leta 2007 smo zamenjali eno službeno vozilo in mobilne telefone. Dopolnili smo tudi prekrškovno in inšpekcijsko aplikacijo.

1.4 SPLOŠNO O DELU INŠPEKTORATA

Problematika, ki spada v nadzorstveno pristojnost šolske inšpekcije, se je leta 2007 po vsebini in količini zelo razširila. Nekatera vprašanja so postala medijsko in v širši javnosti zelo odmevna. V nadaljevanju prikazujemo količino in vsebino opravljenega dela, in sicer ločeno po posameznih področjih inšpekcijskega nadzora. Iz prikazanih podatkov je razvidno, da so se vsi kazalci povečali, kar pomeni uspešno delo Inšpektorata. Tako po obsegu kot tudi v smislu ukrepanja je bilo opravljeno več dela kot v preteklih letih, saj smo opravili 622 nadzorov ali 18 odstotkov več kot leta 2006, od tega 470 v šolstvu ter 152 na področju športa. Tudi ugotovljenih kršitev in izrečenih ukrepov, sproženih postopkov zaradi suma storitve kaznivih dejanj in podanih predlogov za uvedbo disciplinskega postopka zoper strokovne delavce je bilo več kot prejšnje leto, več je bilo izrečenih opozoril na zapisnik nadzorstva. Kot prekrškovni organ smo vodili skupaj 55 postopkov, kar je za 300 odstotkov več kot lani. V teh postopkih so inšpektorji izrekli globe in opozorila.

Inšpektorji za področje šolstva ugotavljajo, da je največ kršitev ugotovljenih predvsem na področjih zagotavljanja pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja ter organizacije vzgojno-izobraževalnega dela. Nadzor nad izvajanjem predpisov s področja šolstva otežuje dejstvo, da v posameznih področnih predpisih sploh ni določena pristojnost nadzora šolske inšpekcije ali ta ni povsem jasna, prav tako v nekaterih zakonih (ZGS in ZOPP) še niso opredeljene kazenske določbe za vodenje prekrškovnega postopka. Na naše delo so vplivale tudi spremembe zakonov in podzakonskih predpisov (ZOsn, ZOFVI, Pravilnik o ocenjevanju znanja v srednjih šolah, Pravilnik o šolskem redu v srednjih šolah), zaradi česar je bila preventivna dejavnost uslužbencev Inšpektorata obsežnejša.

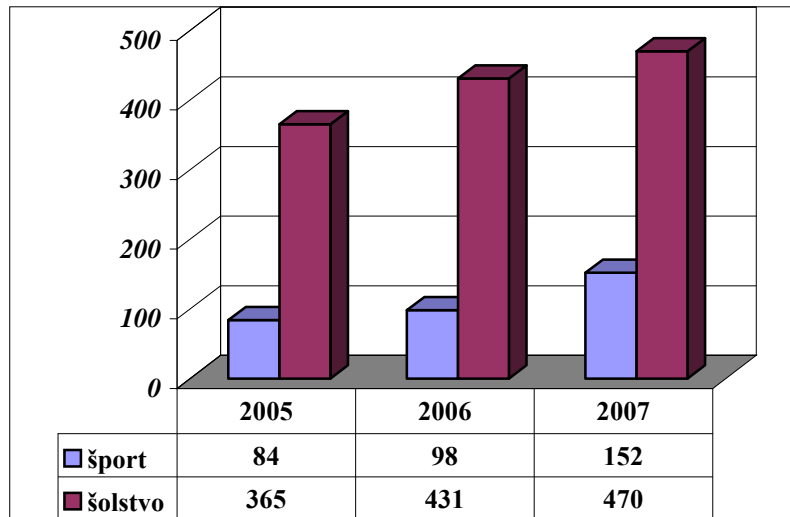
Na področju športa je bilo ugotovljenih največ kršitev ZSpo, in sicer zaradi neustreznosti strokovne izobrazbe oziroma strokovne usposobljenosti delavcev v športu, neopravljenih obdobjih (preventivnih) zdravniških pregledov športnikov ter kršitev Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah.

Na podlagi 33. člena ZIN so inšpektorji po telefonu, po elektronski pošti in ustno na nadzorih pojasnjevali določbe novih predpisov, poleg tega so javnost tudi prek medijev obveščali o ugotovljenih nepravilnostih. Ob tem je Inšpektorat nadaljeval sodelovanje z drugimi inšpektorati in javnimi zavodi, ki so navedeni v 28. členu ZOFVI, in sicer z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo, Centrom za poklicno izobraževanje, Centrom šolskih in obšolskih dejavnosti, Državnim izpitnim centrom, Šolo za ravnatelje, Andragoškim centrom Republike Slovenije ter sindikatom delavcev v vzgoji in izobraževanju (SVIZ).

1.4.1 Inšpekcijski postopki

Inšpektorji v inšpekcijskih postopkih po uradni dolžnosti opravljajo nadzor nad zakonitostjo dela v zavodih in s tem nad spoštovanjem predpisov. Inšpektorat je leta 2007 opravil skupaj 168 rednih nadzorov, od tega 35 na področju šolstva in 133 na področju športa. S področja šolstva je obravnaval 434 pobud, s področja športa pa 19, kar pomeni, da je bilo skupaj opravljenih 453 izrednih inšpekcijskih postopkov. V šolstvu je bil opravljen še en ponovni nadzor. V primerjavi s prejšnjimi leti se je nadaljevala težnja povečevanja prispelih pobud za uvedbo izrednega nadzora, zato se je povečalo tudi število inšpekcijskih postopkov oziroma nadzorov (graf 3).

Razloge za povečanje števila pobud na področju šolstva in hkrati števila očitanih kršitev, ki jih je bilo leta 2007 kar 548, to je 79 več kot leta 2006, pripisujemo večji osveščenosti posameznikov, pa tudi večji prepoznavnosti Inšpektorata ter dejstvu, da so nekatera vprašanja tudi medijsko in v širši javnosti vse odmevnejša.

Graf 3: Nadzori na področju šolstva in športa, primerjalno v letih od 2005 do 2007

1.4.2 Prekrškovni postopki

Tudi število prekrškovnih postopkov se je leta 2007 povečalo. Uvedli smo jih v vseh primerih, ko so bile ob inšpekcijskem nadzoru ugotovljene kršitve zakonov, ki so opredeljene kot prekrški, in se zanje izrekajo globe, kot tudi v primerih, ko smo predloge za uvedbo postopka dobili od drugih ustanov. K povečanemu obsegu so vsekakor prispevale spremembe šolske zakonodaje, ki je v posameznih predpisih (ZGim, ZPSI, ZVrt, ZMat itn.) dopolnila ali na novo opredelila posamezne kršitve kot prekrške v kazenskih določbah, kar je šolski inšpekciji dalo zakonsko podlago za vodenje postopka in sankcioniranje prekrška. Skupaj je bilo vodenih 55 postopkov, kar je trikrat več kot lani. Obravnavanih je bilo šest zahtev za sodno varstvo.

1.4.3 Preventivno delovanje

Inšpektorat je o svojem delu in ugotovitvah obveščal javnost prek medijev ter svetovnega spleta oziroma domače strani ministrstva, ob različnih posebnih priložnostih pa je o svojih stališčih, ugotovitvah in ukrepih javnost obveščal tudi prek Službe za stike z javnostjo na MŠŠ. Strokovno javnost (ravnatelje, šole in strokovne delavce) so uslužbenci Inšpektorata obveščali na zborovanjih ravnateljev. Odgovarjali so na vprašanja, ki so jih zastavljali posamezniki ter šole in različni drugi izvajalci vzgojno-izobraževalnih programov. Vprašanja so se, podobno kot prejšnja leta, nanašala na ustreznost ravnanja in vodenja postopkov, ki jih določajo šolski predpisi. Največkrat pa so starši otrok (učencev in dijakov), pa tudi sami udeleženci izobraževanja, želeli dobiti nasvet, kako naj ravnajo v primerih, ko se jim je domnevno zgodila krivica zaradi nespoštovanja predpisov, ker šola oziroma strokovni delavci niso ravnali tako, kot to določajo šolski predpisi. Ob naštetih dejavnostih so uslužbenci Inšpektorata aktivno sodelovali še na srečanjih strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, v Šoli za ravnatelje, pa tudi na strokovnih srečanjih v posameznih zavodih in lokalnih skupnostih.

Ves čas so inšpektorji spoštovali načelo javnosti delovanja. Znotraj preventivnih ukrepov so odgovarjali na številna vprašanja po telefonu, elektronski pošti ali ob posameznih odmevnihih primerih obveščali javnost prek medijev. Inšpektorica za šolstvo je najpogostejše ugotovljene kršitve, povezane s preverjanjem in ocenjevanjem znanja, predstavila tudi na posvetih ravnateljev v Portorožu in Čatežu. Inšpektorica za šport je dvakrat sodelovala pri usposabljanju odgovornih za šport v občinah.

1.4.4 Druge aktivnosti

Leta 2007 so bile opravljene še naslednje aktivnosti:

- pooblaščenka Inšpektorata za dostop do informacij javnega značaja je omogočila 12 prosilcem dostop do informacij javnega značaja in dokumentov, ki so nastali pri delu v našem organu;
- v 148 primerih (47 leta 2006) so bili na podlagi pisnih zaprosil strankam podani odgovori na vprašanja, povezana z razlago šolske zakonodaje;
- na vprašanja novinarjev so bili prek predstavnice za stike z javnostjo posredovani odgovori v 15 primerih;
- na poslanska vprašanja je bilo odgovorjeno v petih primerih;
- ministru smo posredovali Poročilo o delu Inšpektorata leta 2006 in Polletno poročilo Inšpektorata v prvi polovici leta 2007;
- pripravljen je bil program dela Inšpektorata za leto 2007;
- oblikovan je bil program izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja delavcev Inšpektorata za leto 2007, in sicer na podlagi predlogov zaposlenih in dodatnih predlogov predstojnika po opravljenih letnih razgovorih;
- pripravljen je bil predlog za dopolnitev liste izvedencev in posredovan v potrditev Strokovnemu svetu za splošno izobraževanje, ki je listo sprejel na seji 5. 7. 2007.

1.4.5 Sodelovanje z drugimi službami in organi

Skladno s strategijo delovanja inšpekcijskih služb in programom dela Inšpektorata smo okrepili sodelovanje z drugimi inšpekcijami, in sicer z:

- organizacijo posvetovalnih tematskih sestankov za razjasnitev stvarne prisojnosti, in sicer z različnimi inšpektorati (VURS, zdravstveno inšpekcijo, inšpektorico za sistem javnih uslužbencev, delovno inšpekcijo in policijo);
- načrtovanjem in izvedbo skupnih inšpekcijskih nadzorov, ki so omogočili hitrejšo izmenjavo informacij (s proračunsko inšpekcijo, zdravstveno inšpekcijo, inšpektorico za sistem javnih uslužbencev, delovno inšpekcijo, z informacijsko pooblaščenko);
- aktivno udeležbo v inšpekcijskem svetu;
- odstopom pobud, ki ne spadajo v stvarno pristojnost Inšpektorata;
- opravljanjem skupnega nadzora v posameznih zavodih zaradi večje ekonomičnosti in učinkovitosti pri ugotavljanju resničnega stanja in ukrepanja.

Prav tako je potekalo aktivno sodelovanje z MŠŠ, in sicer:

- v povezavi s spremembami zakonodaje (predlogi sprememb ZOsn, ZSpo, ZVrt, Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah);
- s sprotnim obveščanjem o problematiki, ki je bila ugotovljena na nadzorih, predvsem z vidika kršitev pravic ter zaščite otrok in udeležencev izobraževanja;
- s sprotnim obveščanjem o problematiki izdajanja licenc in izvajanja programa panožnih športnih šol;
- s sodelovanjem s Službo za vpis v razvid, s katero smo opravili skupen ogled zavodov, na katerem smo ugotavljali, ali izpolnjujejo pogoje za izvajanje javnoveljavnih programov;
- s posodobitvijo in dopolnitvijo liste izvedencev za posamezna predmetna področja;
- z večjim pretokom informacij z MŠŠ in pridobitvijo drugih informacij in dokumentov, s čimer se je povečala tudi učinkovitost nadzorov;
- s sodelovanjem inšpektorjev v delovnih skupinah za pripravo zakonskih in podzakonskih aktov na področjih šolstva in športa.

Nadaljevalo se je tudi aktivno sodelovanje z drugimi službami in organi:

- z oddelkom za prekrške na Okrajnem sodišču Ribnica, povezano s prekrškovno zakonodajo;
- z upravnimi enotami pred izdajo dovoljenj za športne prireditve;
- s policijo pred športnimi prireditvami in med njimi.

Inšpektorat se je aktivno vključil tudi v mednarodno sodelovanje:

- organiziran je bil enotedenski študijski obisk za vodstveni delavki iz Linkage Collegea v Veliki Britaniji;
- inšpektorica za šolstvo je ob študijskem obisku oziroma mednarodni izmenjavi v okviru projekta Arion na OŠ Hrvatini strokovnim delavcem iz devetih evropskih držav predstavila delo Inšpektorata.

II NADZORI

1 NADZORI V VRTCIH IN ŠOLAH

Inšpektorat po ZSoli v vrtcih in šolah opravlja redne, izredne in ponovne nadzore. Kljub majhni kadrovski zasedbi in dejstvu, da se število pobud, zaradi katerih se uvede inšpekcijski postopek, iz leta v leto povečuje in se povečuje tudi obseg drugega dela, je bilo leta 2007 opravljenih skupaj 470 inšpekcijskih postopkov (rednih, izrednih, ponovnih), kar je za 39 nadzorov ali devet odstotkov več kot v preteklem letu. Izrečenih je bilo tudi več ukrepov, kar je povzročilo, da je bilo inšpektorjevo spremljanje uresničitve posameznih odrejenih ukrepov daljše.

Tabela 1: Nadzori, primerjalno v letih od 2005 do 2007

Nadzor	2005	2006	2007
redni	27	37	35
izredni	338	385	434
ponovni	0	9	1
Skupaj	365	431	470

1.1 REDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR

ZSoli določa, da je treba redni nadzor v šoli oziroma vrtcu opraviti praviloma vsakih pet let. To zakonsko določeno pogostnost rednih nadzorov pa je, tako kot vsa leta doslej, zaradi nezadostne kadrovske zasedbe nemogoče uresničiti. Prav tako sorazmerno majhno število rednih nadzorov ne dovoljuje želenih posplošitev o tem, koliko se v vrtcih in šolah uresničujejo predpisane zakonske norme. S programom dela Inšpektorata za leto 2007 je bilo predvidenih 30 rednih inšpekcijskih nadzorov, načrt smo presegli za 17 odstotkov, kar prikazuje tabela 3.

Tabela 2: Redni inšpekcijski nadzori leta 2007

Redni nadzori	VRT	OŠ OŠPP	GŠ	SŠ	DD VZ	VSŠ	IO	Skupaj	
	število	število	število	število	število	število	število	število	%
načrtovani nadzori	2	16	1	7	2	1	1	30	100
opravljeni nadzori	2	20	1	8	1	1	1	35	117
realizacija v odstotkih	100	125	100	114	50	100	100		

Vsebina rednega nadzora je usklajena z določilom 12. člena ZSoli, opravlja se celosten pregled nad zakonitostjo dela vrtcev in šol. Tako kot pretekla leta je bil tudi leta 2007 inšpekcijski postopek usmerjen predvsem na naslednja področja:

- ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za izvajanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti (skladnost organiziranosti zavoda, predvsem glede na akt o ustanovitvi, vpis v sodni register zavodov, vpis v razvid izvajalcev vzgojno-izobraževalnih programov);
- organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela (med drugim tudi na uresničitve vzgojno-izobraževalnega dela po predpisanem predmetniku in letnem delovnem načrtu šole), delo šolskih strokovnih organov in sodelovanje s starši, delo strokovnih služb;

- ravnateljevo načrtno skrb za kakovost vzgojno-izobraževalnega dela na šoli (načrtovanje, analiza, spremljanje pouka);
- spoštovanje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov (še posebej izpolnjevanje kadrovskih pogojev za izvajanje pouka);
- uresničevanje pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja (še posebej postopki, oblike in načini ocenjevanja znanja, postopki izrekanja vzgojnih ukrepov in dodelitve statusov);
- uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev (izvajanje pouka in vodenje dokumentacije o pouku, priprava na vzgojno-izobraževalno delo);
- vodenje evidenc in pedagoške dokumentacije;
- namensko porabo finančnih sredstev (poraba sredstev za regresirano prehrano učencev, šolo v naravi in plavalni tečaj, poslovanje učbeniškega sklada) ter določanje višine prispevkov staršev in njihovo namensko porabo (šolski sklad, financiranje nadstandardnih oziroma neobveznih dejavnosti in programov).

1.1.1 Ugotovljene kršitve po področjih

Tabela 3: Ugotovljene kršitve po področjih

Število kršitev po področjih	Število	%
izpolnjevanje statusnih, materialnih in kadrovskih pogojev za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela	11	7
izpolnjevanje standardov in normativov	10	6
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	34	21
uresničevanje pravic in dolžnosti otrok (skupaj)	44	27
ocenjevanje	19	12
vzgojno ukrepanje	10	6
drugo	15	9
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	14	8
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	32	19
prispevki staršev in njihova namenska poraba	1	1
uresničevanje nalog ravnatelja	19	11
Skupaj	165	100
Število izdanih opozoril	325	

* V tabeli kršitve niso prikazane po številu, temveč po področjih, na katerih je bil opravljen redni nadzor in so bile ugotovljene kršitve.

Največ kršitev so inšpektorji ugotovili na področjih, kot si sledijo po deležih: uresničevanje pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja 27 odstotkov, organizacija vzgojno-izobraževalnega dela 34 odstotkov, vodenje pedagoške dokumentacije 21 odstotkov, uresničevanje nalog ravnatelja 11 odstotkov, uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev osem odstotkov, izpolnjevanje pogojev za delo sedem odstotkov, spoštovanje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela šest odstotkov ter prispevki staršev in njihova namenska poraba z enoodstotnim deležem kršitev predpisov. Ugotovljene kršitve po posameznih področjih so podrobneje predstavljene od 22. do 39. strani tega poročila v poglavju Ugotovitve o opravljenih nadzorih.

Odrejeni ukrepi na nadzorih so bili tudi izvršeni, razen v enem primeru, ko je inšpektor po pretečenem roku ravnatelja skladno z določili ZIN in v povezavi z ZP-1 pisno opozoril, da odzivnega poročila in potrebnih dokazil o izvršitvi ukrepov ni pravočasno posredoval Inšpektoratu. Ker je ravnatelj takoj po opozorilu posredoval dokazila o izvršitvi odrejenih ukrepov, letos ni bilo treba obveščati MŠŠ o neodzivnosti ravnateljev.

1.2 IZREDNI INŠPEKCIJSKI NADZOR

Leta 2007 je Inšpektorat prejel 434 pobud, kar je za 13 odstotkov ali 49 pobud več kot leta 2006 (tabela 1). Od teh je bila ena pobuda prenesena iz leta 2006. Na podlagi prejetih pobud je Inšpektorat po uradni dolžnosti uvedel prav toliko izrednih nadzorov v vrtcih in šolah, kar je 49 inšpekcijskih postopkov več kot leta 2006. Pobudniki so v posameznih pobudah navajali tudi po več domnevnih kršitev predpisov, tako da je bilo očitanih kršitev skupaj 548.

Izredni inšpekcijski postopki so potekali v 258 različnih zavodih. Ob tem moramo poudariti, da je bilo v nekaterih zavodih opravljeno večje število nadzorov, ker so pobude prihajale večinoma od zaposlenih na šoli oziroma večkrat od istih pobudnikov, in sicer je bilo tako obravnavanih po 20, osem in sedem pobud na eni šoli, na dveh šolah po šest pobud, na treh po pet, na 12 po štiri pobude, na 18 šolah po tri, na 50 po dve in na 169 po ena pobuda.

Od vseh 548 očitanih kršitev je bilo potrjenih 180 ali 33 odstotkov. Kar 283 ali 42 odstotkov kršitev, očitanih v pobudah, v postopku ni bilo potrjenih. Preostalih 85 oziroma 13 odstotkov očitanih kršitev Inšpektorat ni obravnaval, ker so bile zaradi stvarne nepristojnosti šolske inšpekcije po uradni dolžnosti odstopljene drugim pristojnim organom ali pa v postopku ni bilo mogoče najti pristojnega organa, zato inšpektorji niso ukrepali oziroma so postopek ustavili. Na nadzorih so inšpektorji ugotovili še 126 ali 12 odstotkov novih kršitev, ki v pobudah niso bile navedene. Tako je bilo v izrednih inšpekcijskih postopkih skupaj ugotovljenih 306 kršitev.

V vseh 434 inšpekcijskih postopkih je bilo na podlagi 14. člena ZSolI in 33. člena ZIN skupaj izrečenih 425 ukrepov.

1.2.1 Uvedba postopka

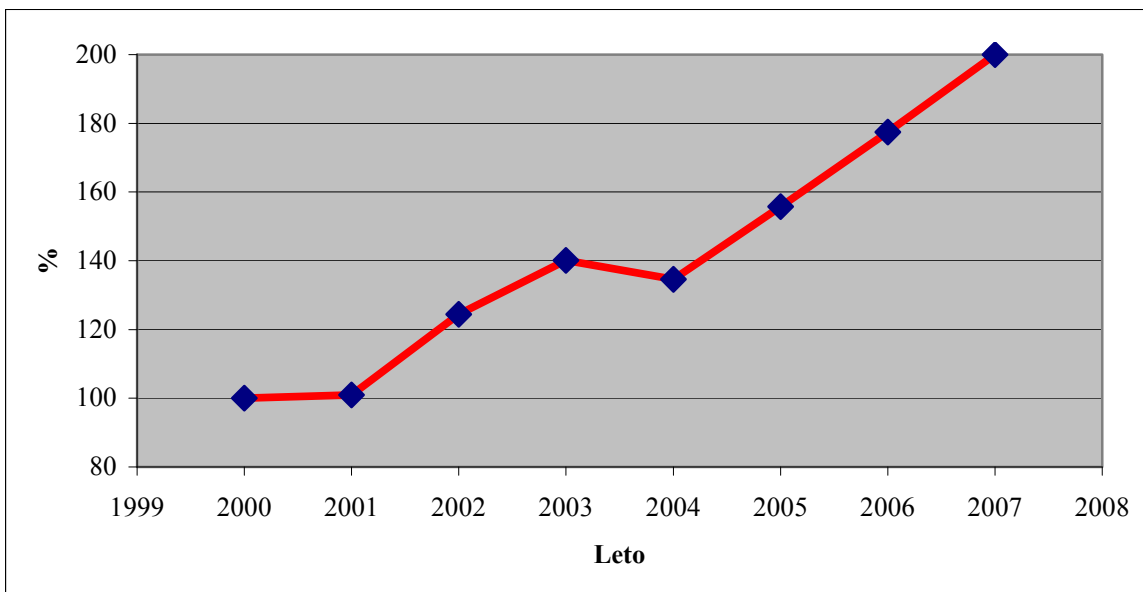
Začetek izrednega inšpekcijskega postopka je povezan s prejeto pobudo (prijava, pritožba, sporočilo), zato se zaradi varovanja javne koristi vodi po uradni dolžnosti. Zavezanec oziroma stranka v postopku je zavod, zoper katerega je uveden nadzor, oziroma njen zakoniti zastopnik, in ne pobudnik, kot to pobudniki pogosto razumejo.

V tabeli 4 prikazujemo letno dinamiko pobud za izredni nadzor. Največ pobud je bilo podano v mesecih, ko poteka v šolah zaključno ocenjevanje (maj, junij, september). To potrjuje tudi vsebinska analiza pobud (tabela 7 in naprej), saj se je največ pobud, 240 ali 55 odstotkov, nanašalo na področje izpolnjevanja pravic in dolžnosti udeležencev izobraževanja, med njimi pa močno izstopajo tiste, ki se nanašajo na pravice, povezane z ocenjevanjem znanja (83), izvajanjem pouka (52), dopuščanjem nasilnega ravnanja (14) in z njim povezanim zagotavljanjem varnosti (48) ter vzgojnim ukrepanjem (sedem), pravic otrok s posebnimi potrebami (11), kar v celoti predstavlja 50 odstotkov pobud oziroma očitanih kršitev, ki so jih navajali pobudniki.

Tabela 4: Prejete pobude

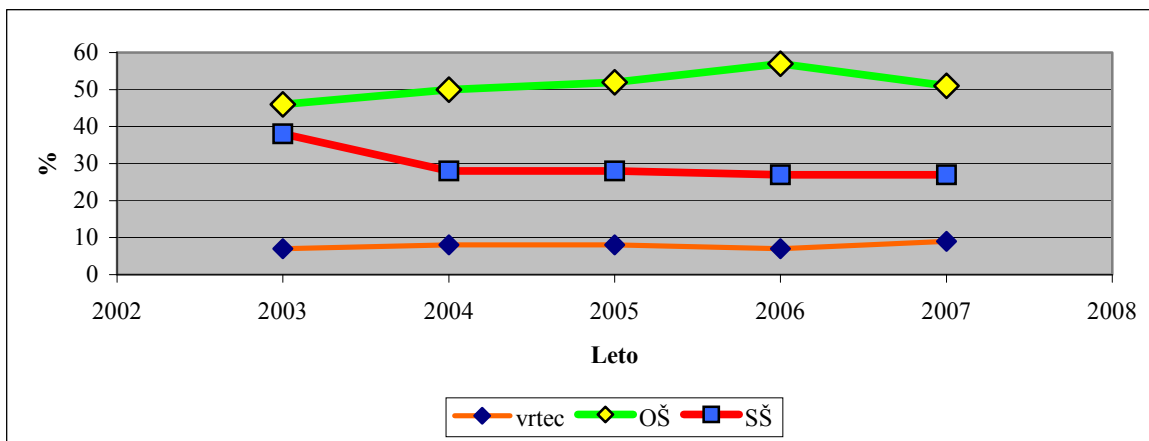
Prejete pobude	Število	%
iz leta 2006	1	0
januar 2007	28	6
februar 2007	34	8
marec 2007	45	10
april 2007	46	11
maj 2007	56	13
junij 2007	57	13
julij 2007	30	7
avgust 2007	24	6
September 2007	38	9
oktober 2007	39	9
november 2007	15	3
december 2007	21	4
Skupaj	434	100

Tako kot pretekla leta je bilo tudi leta 2007 podanih največ pobud za nadzor v OŠ, in sicer 53 odstotkov, in SŠ 27 odstotkov, le devet odstotkov pa v VRT. Število pobud za nadzor nad višješolskim strokovnim izobraževanjem se je z osem povečalo na 12, za uvedbo nadzora v šolah za otroke s posebnimi potrebami pa s 13 na 31 ter v IO z devet na 11.

Graf 4: Število pobud v vrtcih in šolah po letih nadzora

Iz grafa 4 je razvidno, da se število pobud iz leta v leto povečuje. Število pobud v vrtcih in šolah se je po letih nadzora tako od leta 2000 povečalo za 100 odstotkov.

Graf 5: Delež pobud glede na zavod

Primerjava frekvence pobud za OŠ in SŠ od 2003 kaže na to, da je bilo pobud za uvedbo nadzora v SŠ več ali približno enako kot za OŠ, čeprav je OŠ in vanje vključenih učencev bistveno več kot SŠ in dijakov. Pozneje pa se je razmerje med pobudami za OŠ in SŠ močno spremenilo. To težnjo prikazuje graf 5. Število pobud za nadzor v SŠ ostaja na enaki ravni, v OŠ se zmanjšuje, v VRT pa povečuje.

1.2.2 Pobudniki

Pobude za izredni nadzor so podajali pretežno pobudniki, ki jih predvideva 11. člen ZSoll (anonimni, starši, udeleženci, strokovni delavci oziroma sindikat), kot je vidno iz podatkov v tabeli 5.

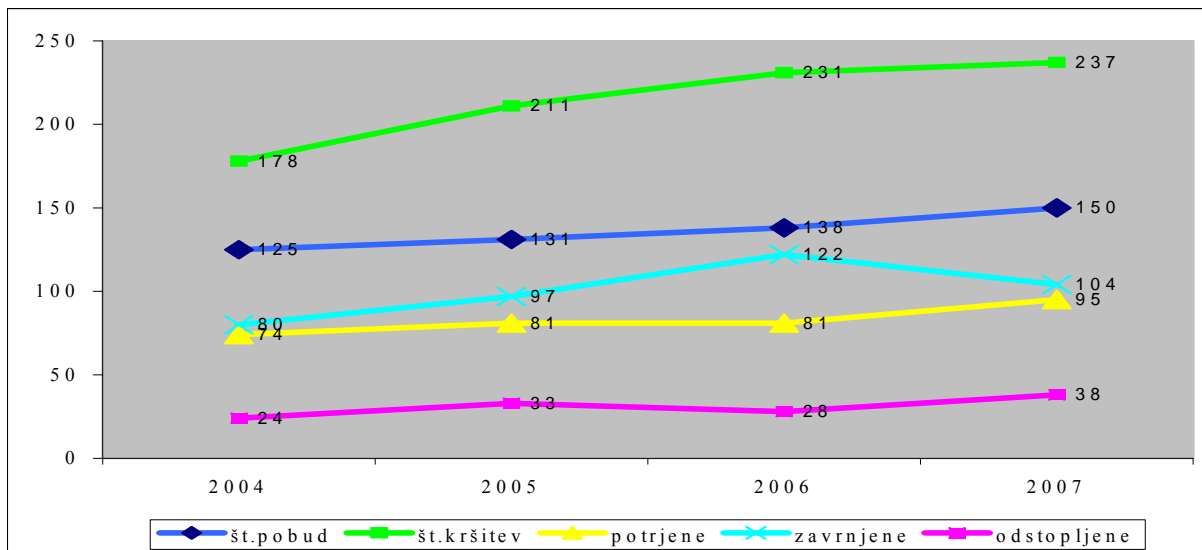
Tabela 5: Pobudniki za nadzor

Pobudniki	VRT	OŠ	OPŠ	GŠ	SŠ	DD VZ	VSŠ	IO	Skupaj	
	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	štev.	%
učenci, dijaki, skupnost dijakov			1		17	1	3	1	23	5
starši, skrbniki, rejniki, svet staršev	13	82		6	34	20			155	36
zaposleni, reprezentativni sindikati	3	19		1	8	1	3	2	37	9
po uradni dolžnosti	3	18	3		3	2			29	7
drugi	5	20		1	10	1	1	2	40	9
anonimni	15	77		1	41	5	5	7	150	35
Skupaj	39	216	4	9	113	30	12	11	434	100
V odstotkih	9	50	1	2	26	7	3	3	100	

Po več zadnjih letih so prvič leta 2007 največji delež pobud posredovali starši, in sicer 36 odstotkov, njihov delež se je od lanskega leta povečal za pet odstotkov. Takoj za njimi je še vedno veliko, kar 35 odstotkov, anonimnih pobudnikov, katerih delež se je od preteklega leta zmanjšal za en odstotek. Manj se pojavljajo drugi pobudniki, njihov delež se je v celotnem številu pobud v primerjavi z letom 2006 zmanjšal za 11 odstotkov, delež zaposlenih oziroma njihovih sindikatov pa za en odstotek. Pobude udeležencev izobraževanja (učencev, dijakov, odraslih) so kot v prejšnjih letih posredovane v najmanjšem deležu, v primerjavi s preteklim letom se je povečal za dva odstotka. Povečal se je tudi delež obravnave po uradni dolžnosti, in sicer z nič na sedem odstotkov.

Povprečni odzivni čas je bil devet dni, povprečni čas reševanja zadev pa 30 dni, pri čemer moramo poudariti, da se čas reševanja do zaključka postopka povečuje zaradi zahtevnejših predmetnih zadev (izvedenci, veliko kršitev istega zavoda, daljši čas za izvršitev ukrepov).

Na podlagi 24. člena ZIN mora inšpektor obravnavati anonimne pobude enako kot pobude znanih pobudnikov, razen če iz okoliščin izhaja sum, da je prijava neresna oziroma lažna. Kot je razvidno iz grafa 6, se je od 237 očitanih kršitev, ki so jih navajali anonimni pobudniki, potrdilo 95 ali 40 odstotkov, zavrnjene so bile 104 očitane kršitve ali 44 odstotkov, v 38 primerih ali 16 odstotkih pa so bile zaradi stvarne nepristojnosti Inšpektorata pobude odstopljene drugim organom. Primerjava podatkov z letom 2006 pokaže, da se odstotni delež utemeljenih pobud, na podlagi katerih so inšpektorji potrdili očitane kršitve, ponovno povečuje (s 35 na 40 odstotkov). Prav tako se povečuje odstotek odstopljenih pobud (z 12 na 16 odstotkov), zmanjšuje pa odstotek pobud, na podlagi katerih inšpektorji očitanih kršitev niso potrdili (s 53 na 44 odstotkov).

Graf 6: Anonimni pobudniki in kršitve

1.2.3 Področja nadzora v postopkih izrednih nadzorstev

Področja nadzora določa 12. člen ZSoli. V vseh letih je bilo prejetih največ pobud, ki so se nanašale na pravice in obveznosti udeležencev izobraževanja v vrtcu ter osnovni in srednji šoli, kar prikazuje tabela 6.

Pobude, na podlagi katerih se je začel inšpekcijski postopek, so v 240 primerih oziroma v 55 odstotkih navajale kršitve izpolnjevanja pravic otrok in udeležencev izobraževanja, tem sledijo navedbe o kršitvah, ki spadajo v področje nalog ravnatelja, na tretjem mestu po številu očitanih kršitev pa je bilo leta 2007 z osmimi odstotki uresničevanje pravic strokovnih delavcev, kar v primerjavi z letom 2006 pomeni zmanjšanje za dva odstotka. Za dva odstotka se je zmanjšalo tudi število pobud, ki so opozarjale na nepravilnosti pri postopkih imenovanja ravnatelja (šest odstotkov), organizacija dela se je povečala za tri odstotke, drugo pa v zmanjšanem deležu za devet odstotkov.

Tabela 6: Področje izrednega nadzora

Področje izrednega nadzora	število	%
izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja	240	55
nasilno ravnanje delavcev	14	3
zagotavljanje varnosti udeležencev	48	11
izvajanje pouka, ocenjevanje, vzgojno ukrepanje, drugo	178	41
izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti	8	2
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	29	7
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	37	8
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	2	1
uresničevanje nalog ravnatelja	44	10
določanje višine prispevkov staršev in njihova poraba	11	3
postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja	28	6
drugo	35	8
Skupaj	434	100

Opomba: Glej povezavo s tabelo 7.

1.3 PONOVI NADZOR

Inšpektorat je skladno z ZSolI opravil en ponovni inšpekcijski nadzor v osnovni šoli, ker po preteku določenih rokov ni prejel dokazila o odpravi nezakovitosti. Ob ponovnem nadzoru pomanjkljivosti in nepravilnosti niso bile ugotovljene.

2 UGOTOVITVE O OPRAVLJENIH NADZORIH

V rednih in izrednih nadzorih so inšpektorji ugotavljali različne kršitve zakonsko določenih standardov za ravnanje vrtcev in šol, vendar pa teh ugotovitev ni mogoče posplošiti v oceno, da je problematika spoštovanja zakonitosti in zaščite pravic otrok v vrtcih in drugih udeležencev izobraževanja v šolah pereča. V poročilu opozarjamo na nekatere pogostejše pomanjkljivosti, ki so se pokazale v vrtcih in šolah, ne glede na to, ali so ugotovljene ob opravljanju nadzora na terenu ali v ugotovitvenem postopku na sedežu Inšpektorata.

2.1 OČITANE IN POTRJENE KRŠITVE

Iz 434 pobud za izredni nadzor, kolikor jih je bilo obravnavanih na Inšpektoratu leta 2007, je izhajalo 548 očitanih kršitev (tabela 7), kar pomeni, da so nekatere pobude vključevale več različnih očitanih kršitev.

Tabela 7: Razmerje med očitanimi in potrjenimi kršitvami

Področja kršitev	Očitane		Potrjene	
	število	%*	število	%**
izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja	225	41	78	43
ocenjevanje	80	15	34	19
vzgojno ukrepanje	14	2	6	3
dopuščanje nasilnega ravnanja	25	5	5	3
zagotavljanje varnosti	34	6	11	6
kurikul, obremenitev, oblike	21	4	6	3
posebne potrebe	13	2	4	2
drugo	38	7	16	9
izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalnih dejavnosti	53	10	19	11
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	46	8	17	9
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	36	6	8	4
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	8	1	7	4
ravnatelj ne uresničuje nalog	30	6	10	6
standardi in normativi	14	3	8	4
določanje višine prispevkov staršev in njihova poraba	13	2	5	3
imenovanje in razrešitev ravnatelja	32	6	10	6
drugo (ni v pristojnosti inšpektorata)	92	17	18	10
Skupaj	548	100	180	100

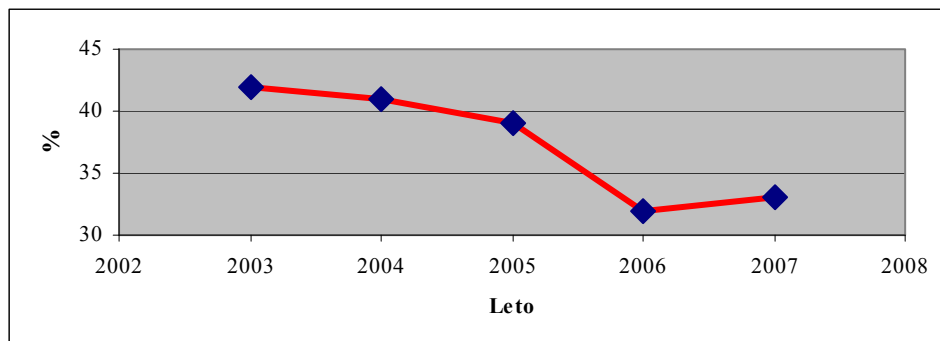
* Stolpec % pri očitanih kršitvah kaže delež očitanih kršitev po področjih od skupnih 548 očitanih.

**Stolpec % pri potrjenih kršitvah kaže delež potrjenih kršitev od očitanih s posameznega področja.

Očitane kršitve so se v največjem deležu nanašale na izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja, in sicer 41 odstotkov, sledil je 17-odstotni delež kršitev, ki niso spadale v stvarno pristojnost Inšpektorata. Ker za preverjanje njihove utemeljenosti ni bil pristojen šolski Inšpektorat, so v tabeli prikazane v rubriki drugo. Nato sledi 10-odstotni delež kršitev izpolnjevanja pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela, 8-odstotni delež organizacija vzgojno-izobraževalnega dela, 6-odstotni pa je delež postopkov imenovanja ravnatelja, uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev ter izpolnjevanja ravnateljnih nalog. Od tri- do enoodstotni delež imajo standardi in normativi, določanje višine prispevkov staršev ter na zadnjem mestu vodenje pedagoške dokumentacije.

Razmerje med očitanimi in potrjenimi kršitvami pokaže, da je bila tretjina ali 33 odstotkov očitanih kršitev potrjena. Največji delež očitanih kršitev, kar v 43 odstotkih, je bil potrjen pri uresničevanju pravic otrok in udeležencev izobraževanja, pri izpolnjevanju pogojev za izvajanje dejavnosti v 19 odstotkih, organizaciji vzgojno-izobraževalnega dela v devetih odstotkih, imenovanju in razrešitvi ravnatelja ter izpolnjevanju ravnateljnih nalog v šestih odstotkih ter pri uresničevanju pravic in obveznosti strokovnih delavcev, upoštevanju standardov in normativov ter vodenju dokumentacije v štirih odstotkih.

Največ očitanih kršitev v pobudah za nadzor se je nanašalo na OŠ in OŠPP, kar 55 odstotkov, medtem ko je bil delež očitanih kršitev za SS 25 odstotkov, za vrtce devet, za GŠ, VSS in IO pa tri odstotke.

Graf 7: Delež potrjenih pobud v vrtcih in šola

Opomba: Glej v povezavi z grafom 8.

Od vseh 548 kršitev, očitanih v pobudah, se je v inšpekcijskih postopkih potrdilo 180 kršitev, kar je 33 odstotkov. Graf 7 prikazuje, da se upravičenost očitanih kršitev v pobudah ponovno povečuje (en odstotek).

2.2 UGOTOVLJENE KRŠITVE PO PODROČJIH

Inšpektorji so v inšpekcijskih postopkih rednega nadzorstva odkrili 178 kršitev, v postopkih preverjanja očitanih kršitev v izrednih nadzorih pa 180, kar je skupaj 358. Poleg tega je bilo na izrednih nadzorih ugotovljenih še 126 novih kršitev, ki niso bile nakazane v pobudah. Skupaj je bilo torej leta 2007 ugotovljenih 484 kršitev, kar je 44 kršitev ali 11 odstotkov več kot leta 2006 (tabela 8).

Tabela 8: Porazdelitev kršitev, ugotovljenih na rednih in izrednih nadzorih

Področja kršitev	Število	%
uresničevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja	143	29
preverjanje in ocenjevanje znanja	60	12
vzgojno ukrepanje	19	4
dopuščanje nasilnega ravnanja	12	2,5
varnost	16	3
kurikul, obremenitev, oblike dela	12	2,5
posebne potrebe	6	1
drugo	18	4
izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti	47	10
organizacija vzgojno-izobraževalnega dela	85	18
standardi in normativi	26	5
uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev	41	8
vodenje pedagoške dokumentacije in izdajanje javnih listin	72	15
določanje višine prispevkov staršev in njihova poraba	8	2
imenovanje in razrešitev ravnatelja	20	4
izvajanje ravnateljevih nalog	42	9
Skupaj	484	100

Inšpektorji so na rednih in izrednih nadzorih v vrtcih in šolah ugotovili 484 kršitev, katerih ugotavljanje je v stvarni pristojnosti Inšpektorata. V nadaljevanju predstavljamo ugotovljene kršitve po posameznih področjih nadzora.

2.2.1 Izpolnjevanje pravic in dolžnosti otrok in udeležencev izobraževanja

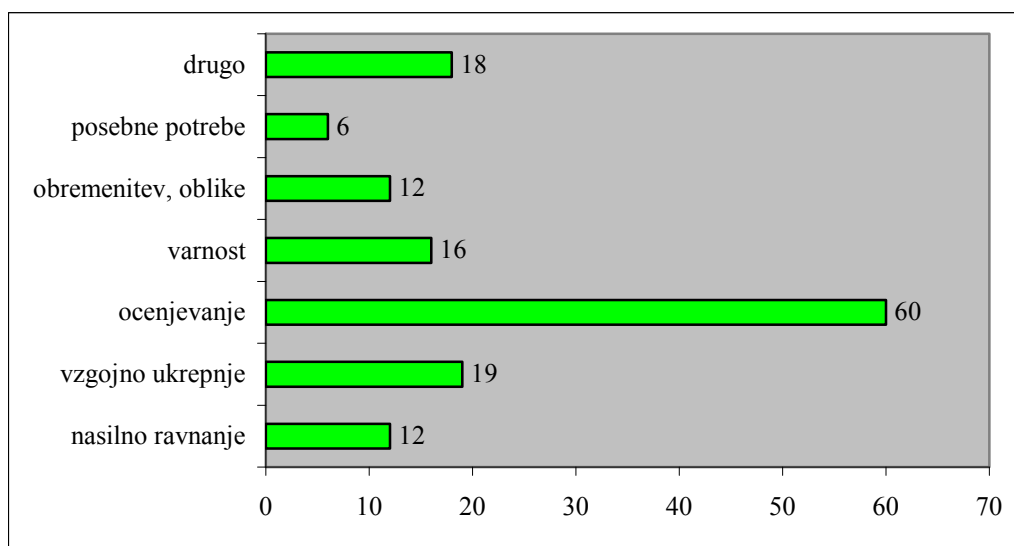
Kot je razvidno iz podatkov v tabelah 7 in 8, so inšpektorji na izrednih nadzorih od 225 očitanih kršitev, povezanih z uresničevanjem pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja, potrdili kršitve v 78 vrtcih in šolah. Leta 2007 je bilo torej utemeljenih pobud s področja uresničevanja pravic in dolžnosti otrok ter udeležencev izobraževanja 43 odstotkov. Med temi je bilo kar 80 pobud ali 15 odstotkov takih, ki so se nanašale na ocenjevanje, 38 na druge težave vzgojno-izobraževalnega dela, 34 na zagotavljanje varnosti, 25 na dopuščanje nasilnega ravnanja, 21 na uresničevanje kurikula, obremenitve in druge organizirane oblike dela, 14 pobud ali dva odstotka pa se je nanašalo na vzgojno ukrepanje ter 13 (dva odstotka) na pravice otrok s posebnimi potrebami.

Med prejetimi pobudami zahtevajo posebno pozornost pobude, ki opozarjajo na domnevno nasilno ravnanje delavcev šole in na premajhno skrb šol oziroma šolskih vodstev za varnost udeležencev izobraževanja. Iz grafa 8 in tabele 9 je razvidno, da je bilo na vseh nadzorih skupaj ugotovljenih 143 kršitev spoštovanja pravic otrok in udeležencev izobraževanja. Največ kršitev je bilo ugotovljenih pri ocenjevanju znanja, in sicer v 60 primerih ali 43-odstotnem deležu, sledi vzgojno ukrepanje z 19 potrjenimi kršitvami ali 13-odstotnim deležem, varnost je bila kršena v 16 primerih in dopuščanje nasilnega ravnanja v 12 primerih oziroma osmih odstotkih. Enak delež kršitev je pri izvajanju kurikula, obremenitvah udeležencev in onemogočanju predvidenih oblik organiziranja. V področje drugo smo združili kršitve drugih pravic otrok, ki so se pojavljale v

majhnem številu (strokovne pomanjkljivosti delavca pri vzgojno-izobraževalnem delu ipd.), zato skupaj predstavljajo sicer velik delež, kar 13 odstotkov, ki pa ga pri razvrščanju v preostalih deležih ne upoštevamo.

Tabela 9: Kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja

Kršitev	Število	%
nasilno ravnanje	12	8
vzgojno ukrepanje	19	13
ocenjevanje znanja	60	43
varnost	16	11
obremenitev, oblike	12	8
posebne potrebe	6	4
drugo	18	13
Skupaj	143	100

Graf 8: Ugotovljene kršitve pravic otrok in udeležencev izobraževanja

V nadaljevanju predstavljamo vsebine posameznih ugotovljenih kršitev pravic otrok in udeležencev izobraževanja.

2.2.1.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Še vedno pogosto prihaja do nesoglasij v postopkih ocenjevanja znanja tudi zaradi neustrezno uresničenih procesov pouka (obravnave vsebin, ponavljanja, utrjevanja, predvsem pa preverjanja pridobljenega znanja pred ocenjevanjem). Inšpektorji so leta 2007 ugotavljali veliko enakih kršitev kot v preteklih letih, tudi po deležu ostaja to področje na enaki ravni kot preteklo leto. Inšpektorji ugotavljajo, da ocenjevanje ni ustrezno v približno četrtini nadzorovanih šol. Prevladuje pisno ocenjevanje, ocenjevanje je slabo načrtovano, pisne naloge v posameznih primerih nimajo oblikovanih meril, v redovalnicah se pojavljajo vmesne ocene in znaki, merila

ocenjevanja niso prej predstavljena učencem in dijakom oziroma staršem, ocene pri pisnem ocenjevanju ob preseženem predpisanem številu nezadostnih niso razveljavljene.

Število očitanih kršitev navedenega področja je ostalo na enaki ravni kot leto prej. Od 80 očitanih kršitev, povezanih z ocenjevanjem znanja, je bilo v inšpekcijskem postopku potrjenih 34 oziroma 19 odstotkov, kar kaže tabela 8. Poleg tega so bile ugotovljene kršitve tudi na rednih nadzorih, tako da je bilo skupaj ugotovljenih 60 kršitev, kar je 43-odstotni delež vseh kršitev s področja pravic. Navajamo nekaj ugotovljenih nepravilnosti in kršitev s posameznih področij, ki se pojavljajo skoraj vsako leto:

- javnost ocenjevanja: merila ocenjevanja, cilji in standardi niso predstavljeni; meje za ocene in točkovniki niso znani pred ocenjevanjem; obveščanje o rezultatih ni sprotno; ni omogočen vpogled v ocenjene pisne izdelke;
- preverjanje znanja: ni opravljeno pred ocenjevanjem; niso ugotovljeni predznanje, doseganje učnih ciljev in standardov; preverjanje ni načrtovano;
- ocenjevanje znanja: ne poteka sproti in skozi vse šolsko leto; ocenjeno je znanje, ki ni določeno z učnim načrtom; pri ocenjevanju izbirnih predmetov in ocenjevanju v drugi ter tretji triadi v OŠ se pojavljajo delne ocene; ocenjujejo se domače naloge; učiteljica je učenčeve odgovore po tem, ko je pisne izdelke že ocenila, popravljala z zviševanjem točk, da ni bila presežena tretjina nezadostnih ocen, in še to le za učence z nezadostno oceno, ki se je tako spremenila v zadostno; frekvenca ocenjevanja na podlagi pisnega izdelka je prepogosta; pojavljajo se vmesne in delne ocene; »nms« ni obrazložen; standardov in meril ocenjevanja ni določil strokovni aktiv; vpis ocen ni bil opravljen v predpisanem roku; prekoračeno je število pisnih ocenjevanj na dan in v tednu; v ocenjevalnem obdobju ni bilo nobene ocene; ni bilo ponovnega ocenjevanja; ni analize vzrokov za neuspeh; še vedno se dogaja, da pisne naloge učencem niso izročene;
- določitev splošnega uspeha: razrednik ni oblikoval predloga splošnega uspeha v sodelovanju z učenci; po izpitu ni odločal učiteljski zbor; neupoštevanje dosežkov in aktivnosti; določanje uspeha po aritmetični sredini; določanje splošnega uspeha ni razvidno iz zapisnikov;
- izpiti: neustrezna sestava komisij; opravljeni popravni izpiti namesto predmetnih; preobsežne in prezahtevne naloge pri popravnem izpitu; višja šola predmetnih izpitov, ki se opravljajo tretjič, ne izvaja pred komisijo;
- postopek obravnave ugovorov: nepravilno sestavljena komisija; komisija ni vodila zapisnika o postopku reševanja in se ni opredelila do vseh ugovornih navedb.

2.2.1.2 Vzgojno ukrepanje

V prejetih pobudah je bil Inšpektorat opozorjen na 14 domnevnih kršitev s področja vzgojnega ukrepanja, ki so se potrdile v devetih primerih. Na rednih nadzorih je bilo ugotovljenih še 10 kršitev, kar pomeni, da so bile navedene pravice kršene v 19 primerih, kar je 13-odstotni delež vseh kršitev s tega področja. Ugotovljene kršitve pri izrekanju vzgojnih ukrepov se nanašajo na nepravilno vodenje postopka izrekanja, ki se kaže tudi v pomanjkljivo oziroma neustrezno vodeni dokumentaciji o postopku, predvsem pri vodenju map vzgojnih ukrepov (ni predloga za vzgojno ukrepanje, sklep nima obrazložitve itn.), kar največkrat kaže na nedoslednosti pri vodenju postopkov. Pogoste pomanjkljivosti so na primer, da ni zagovora dijaka, ni pridobljenih mnenj, ni upoštevana postopnost izrekanja, očitano dejanje ni okvalificirano kot kršitev itn., večkrat v

postopku tudi niso zbrana vsa dejstva in dokazi za očitano dejanje. Prav tako se pri oblikovanju predloga za odločitev vzgojnega ukrepa ne upoštevajo dovolj osebna zrelost kršitelja, nagibi, okoliščine dogodka, postopnost in posledice ukrepanja. Navajamo nekaj najpogostejših pomanjkljivosti in nepravilnosti:

- pomanjkljivo vodenje postopka izrekanja vzgojnega ukrepa: ni dokumentacije o dejanjih v postopku; niso opravljeni vsi predpisani postopki pred izrekom ukrepa, učencu na primer ni bila dana možnost zagovora; neutemeljenost izrečenega opomina; starši pred izrekom ukora oddelčnega učiteljskega zbora niso bili obveščeni o kršitvah;
- izdani sklep oziroma obvestilo ne vključuje ustrezne obrazložitve ali pa je ta skopa, brez konkretnih ugotovitev;
- šola za dokazane kršitve šolskega reda ne izreka vzgojnih ukrepov; razredniki in ravnatelj ne obravnavajo vzgojne problematike;
- postopek ugotavljanja kršitve in odločanje nista skladna s Pravilnikom o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli oziroma Pravilnikom o šolskem redu v srednjih šolah; nepopolno je izpeljan dokazni postopek pred izrekom ukrepa;
- odgovornost učencev za kršitev ni bila dovolj pretehtana in dokazana; vzgojni ukrepi niso bili ustrezno utemeljeni; neustrezno ukrepanje – gojence pošiljajo domov in jim za kazen izrekajo prepoved hrane; ocenjevanje znanja se izrablja za vzgojni ukrep;
- posamezne šole vodijo evidenco vzgojnih ukrepov v nasprotju s šolskimi predpisi;
- neustrezno vročanje obvestil.

2.2.1.3 Nasilna dejanja ali ravnanja strokovnih delavcev

V zvezi z vprašanji, ki se nanašajo na ugotovitve šolske inšpekcije o nasilnih dejanjih ali ravnanjih strokovnih delavcev (vzgojiteljev, učiteljev) v VRT, OŠ, SŠ, je treba najprej poudariti, da se število pobud povečuje. Prijave največkrat podajajo starši, ki se podpisujejo in tudi želijo povratno informacijo o ugotovitvah, manj je anonimnih pobud, lahko pa jih po uradni dolžnosti podajo drugi, na primer policija, centri za socialno delo, Društvo za nenasilno komunikacijo ipd. Ob ugotovljenem fizičnem obračunavanju z otroki oziroma učenci ali grdem ravnanju, ki je imelo za posledico tudi psihično nasilje, so inšpektorji podali predlog za disciplinski postopek proti strokovnim delavcem ali zadevo odstopili v nadaljnjo pristojno obravnavo organom pregona oziroma policiji. Prav tako smo seznanjeni s podatki vodstev zavodov, da so ravnatelji v več primerih sami, brez posredovanja šolske inšpekcije, sprožili postopke proti storilcem.

Leta 2007 je na Inšpektorat prispelo 25 pobud z navedbami o domnevnem nasilnem ravnanju. Nasilno ravnanje strokovnih delavcev v šoli je šolska inšpekcija potrdila v 12 primerih, kar je osem odstotkov vseh kršitev. V vseh primerih je šlo za fizično ali psihično nasilje. V primerih fizičnega obračunavanja z otroki oziroma učenci ali grdega ravnanja, ki je imelo za posledico tudi psihično nasilje, so inšpektorji podali predlog za ugotavljanje disciplinske odgovornosti strokovnih delavcev ali pa so zadevo odstopili v nadaljnjo pristojno obravnavo organom pregona (petkrat policiji). Za ilustracijo navajamo nekatere primere takšnega ravnanja:

- učiteljeva zloraba mladoletne osebe;
- učitelj zlasal učenko;
- učitelj v prisotnosti učencev žaljiv do učenčevega očeta;
- učitelj kriči na učence in z neprimernimi opazkami izpostavlja posameznike;
- ob nasilju med dijaki šola ni ukrepala;

- učitelj se neprimerno vede do učencev, jih besedno žali;
- učitelj nadlegoval učenko;
- učitelj grozil dijakom in jih ogovarjal z nasilnim in nekulturnim besednjakom;
- učitelj se je fizično znesel nad dijakinjo;
- učitelj je izvajal fizično in verbalno nasilje.

Posebej poudarjamo, da v nobenem od obravnavanih primerov niso bili izpolnjeni pogoji za izrek suspenza, ker so okoliščine zahtevale drugačno ukrepanje.

2.2.1.4 Zagotavljanje varnosti

V zvezi z zagotavljanjem varnosti otrok in udeležencev izobraževanja je Inšpektorat prejel 34 pobud, od tega osem za uvedbo nadzora v VRT, 18 v OŠ, sedem v SŠ, eno za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami. V 11 primerih so bile očitane kršitve potrjene, in sicer tri v VRT, šest v OŠ in dve v SŠ.

Šole in vrtci zagotavljajo varnost z ustreznimi prostori in opremo, kar se ugotavlja že v postopku vpisa v razvid. V nadaljevanju jo zagotavljajo z ustreznim številom otrok oziroma učencev ali dijakov v oddelkih in skupinah ter s tem povezanim spoštovanjem predpisanega normativa za pedagoško delo in spremstvo strokovnih delavcev. Šola mora zagotoviti varnost udeležencev izobraževanja tudi ob različnih drugih oblikah dejavnosti in v okviru pouka v oddelku ter z nadzorom nad otroki med odmorom. V vrtcu se zagotavlja varnost tudi s predpisano sočasno prisotnostjo dveh strokovnih delavcev v oddelku. Leta 2007 so bile ugotovljene pomanjkljivosti in kršitve zaradi neupoštevanja standardov in normativov ter nevestnega opravljanja dežurstva strokovnih delavcev med dejavnostmi in odmori, in sicer:

- otrok zapustil skupino v vrtcu in odšel iz šolskih prostorov na zunanje površine;
- vzgojiteljica polila deklico z vročo juho, ni bilo ustrezno poskrbljeno za prvo pomoč;
- zaradi odsotnosti strokovne delavke je deček odšel iz vrtca proti domu obut v copate;
- šola v razredu ni odstranila kovinskih nosilcev za knjižne police;
- deklica pobegnila iz vrtca;
- šola ni preprečila fizičnega nasilja nad učencem;
- v vrtcu ni poskrbljeno za varnost otrok, saj so vhodna vrata odprta, otroci imajo prost dostop v prostore šole;
- v vrtcu niso zagotovljeni minimalni tehnični pogoji za prostor in opremo;
- šola ne zagotavlja vsem učencem varnega in ustreznega šolskega prevoza.

2.2.1.5 Uresničevanje pravic otrok in udeležencev s posebnimi potrebami

Leta 2007 je bilo uresničevanje pravic otrok in udeležencev s posebnimi potrebami na enaki ravni kot lani. Inšpektorat je prejel 13 prijav, ki so se navezovale na kršenje njihovih pravic, in sicer je bilo pregledanih osem OŠ in dva ZPP. V postopkih je bilo potrjenih šest kršitev, in sicer:

- nedosledno izvajanje vsebine individualiziranega programa;
- strokovna skupina za izdelavo individualiziranega programa ni opravila nalog v smislu določil od 27. do 30. člena ZUOPP – programa ni prilagajala glede na razvoj in napredek učenca, ob koncu šolskega leta ni preverila ustreznosti programa;

- za učenca ni bil narejen načrt svetovalnega in drugega strokovnega dela svetovalne službe;
- dodeljena individualna pomoč učencem s posebnimi potrebami v posameznih primerih ne poteka skladno z izdano odločbo (na primer obseg, poklicna ustreznost strokovnih delavcev, nedosledno izvajanje pomoči).

2.2.1.6 Obremenitev udeležencev izobraževanja, izvajanje kurikula in oblik organiziranja dela, izleti, ekskurzije, šola v naravi

Z navedenih področij je bilo očitanih 21 kršitev in potrjenih devet, ugotovljenih na izrednih nadzorih. Na rednih nadzorih so bile ugotovljene še tri kršitve. Navajamo nekaj značilnih:

- obremenitev: osnovna šola je prekoračila s predmetnikom tedensko predpisani čas za ure, namenjene oddelčni skupnosti; dnevna obremenitev učencev tretjega razreda je med obveznim plavalnim tečajem presegla dovoljeno tedensko obremenitev iz 35. člena ZOsn; v gimnaziji odpadajo ure matematike;
- izvajanje predpisanega kurikula: vrtec ne uresničuje vsebin predpisanega kurikula za varnost otrok; osnovna šola ni izvedla predpisanega 20-urnega tečaja plavanja za učence tretjega razreda; srednja šola ima majhno realizacijo pouka zgodovine;
- oblike organiziranja: osnovna šola ne izvaja dodatne strokovne pomoči skladno z odločbo o usmeritvi, poleg tega učno pomoč izvajajo učitelji z neustrezno izobrazbo; vsi oddelki šole nimajo svojih predstavnikov v šolski skupnosti; vzgojiteljica otrok drugega starostnega obdobja ni uresničila načrtovanega ogleda Prešernovega muzeja in knjižnice v Kranju; šola v naravi s plavalnim tečajem za učence tretjega razreda ni bila načrtovana v letnem delovnem načrtu šole.

2.2.1.7 Drugo

Inšpektorji so na nadzorih ugotavljali še nekatere druge kršitve, ki prav tako pomenijo omejevanje ali kratenje pravic otrok in udeležencev izobraževanja. Med 38 očitanimi kršitvami so inšpektorji potrdili utemeljenost navedb v 16 primerih. Na rednih nadzorih sta bili dodatno ugotovljeni še dve kršitvi, kar predstavlja skupaj 18 kršitev otrokovih pravic. Med temi kršitvami so naslednje:

- šola ni poskrbela za strokovno obravnavo učenca zaradi njegovega nasilnega vedenja do sošolcev;
- neprimeren odnos hišnika do učencev;
- učencem je bila prepovedana udeležba na izletu ali ekskurziji;
- šola ni oblikovala meril za podelitev pohval in nagrad;
- šola nima hišnega reda;
- ni bil imenovan mentor skupnosti učencev;
- šola ne dela z nadarjenimi učenci;
- ravnateljica ni odločala o vlogah za pridobitev statusa;
- svet šole in svet staršev ne obravnavata pobud in mnenj skupnosti učencev;
- šola ni obvestila učencev in staršev o možnosti pridobitve statusa;

- individualizirani programi na podlagi odločb o usmeritvi so pomanjkljivo sestavljeni, starši niso korektno povabljeni k sodelovanju;
- šola ne izreka statusa športnika skladno z določili Pravilnika o prilagajanju šolskih obveznosti.

2.2.1.8 Izvedenci

Ob koncu tega poglavja želimo posebej poudariti, da je bilo v poročevalskem obdobju odrejeno dokazovanje z izvedenci za pedagoško področje v 13 zadevah. V primerjavi s preteklim letom je to 24 odstotkov manj. V postopke je bilo vključenih pet SŠ, sedem OŠ in en ZPP. Zaradi očitkov o neustreznem in nekakovostnem vzgojno-izobraževalnem delu (pouk, delo v skupini otrok) ter odnosu vzgojitelja do otrok oziroma učitelja do učencev in dijakov so izvedenci presojali v več primerih ter pripravili izvedenska mnenja. Izvedenci so preverjali:

- ustreznost sestave in zahtevnosti pisnih nalog, čas za njihovo reševanje ter ocene pisnih izdelkov;
- raven zahtevanih standardov znanja v pisnih nalogah;
- primernost strokovnosti pouka, uresničitve ciljev in uporabe ustreznih metod ter kakovost razlage in komunikacije v oddelku;
- načrtovanje priprav in izvajanje pouka;
- pripravo in uresničitev individualnega programa, povezanega z odločbo o usmeritvi učenca;
- ustreznost ocenjevanja referata in šikaniranje učenca;
- ustreznost sestave pisnega izdelka in vrednotenje pravih odgovorov dijakinje pri pisni nalogi iz angleškega jezika;
- ustreznost pisnega dela izpita za ocenjevanje znanja učenca s posebnimi potrebami, določenega po ugovoru zoper zaključeno oceno pri matematiki v devetem razredu;
- ustreznost učnega procesa matematike v tretjem letniku gimnazije (načrtovanje, izvedba pouka, komunikacija);
- uresničevanje odločbe o usmeritvi v izobraževalni program z dodatno strokovno pomočjo;
- ustreznost pisnega preizkusa znanja glede na cilje in standarde znanja v devetem razredu (čas za reševanje, primernost oziroma težavnost nalog in vrednotenje pisnega preizkusa znanja);
- ustreznost pouka glede na izdano odločbo o usmeritvi in s tem povezano uspešnost učenca.

Iz izvedenskih mnenj izhaja, da so bile obravnavane pisne naloge po vsebini največkrat prezahtevne in preobsežne glede na čas reševanja. Ob strokovnem pregledu nalog pa izvedenci na splošno ugotavljajo, da so te strokovno sicer ustrezne, vendar jih je navadno preveč za čas, ki je na voljo za reševanje, včasih pa so prezahtevne in torej primerne le za najbolj uspešne učence oziroma dijake. V naloge zajeta učna snov v posameznih primerih ni skladna z učnim načrtom. Pisni izdelek ni sestavljen skladno z določili metodologije in priporočili didaktike predmeta. Ocenjevani so cilji, ki niso opredeljeni v učnem načrtu za deveti razred.

2.2.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje vzgojno-izobraževalne dejavnosti

Število pobud, ki so navajale neizpolnjevanje pogojev (statusnih, kadrovskih in materialnih), je ostalo na enaki ravni kot leta 2006. Med 53 prejetimi pobudami jih je 34 navajalo neizpolnjevanje kadrovskih pogojev za delo, kar se je potrdilo v 12 primerih. Kršitve pri izpolnjevanju statusnih in drugih pogojev za izvajanje dejavnosti so inšpektorji ugotavljali tudi na rednih nadzorih, predvsem v osnovnih šolah, ki imajo tudi enote vrtca, v srednjih šolah, v izobraževanju odraslih ter za posamezne programe v višji strokovni šoli. Odkritih je bilo še 13 kršitev. Iz tabele 9 izhaja, da so se potrdile kršitve v 47 primerih, kar predstavlja 10-odstotni delež vseh ugotovljenih kršitev. Navajamo naslednje:

- posamezni strokovni delavci ne izpolnjujejo pogojev za delo (nimajo predpisane izobrazbe, opravljenega strokovnega izpita, pedagoško-andragoške izobrazbe), in sicer v 24 primerih. Šole sicer prosta delovna mesta objavljajo javno, največkrat potrebe po delavcu prijavijo zavodu za zaposlovanje, a ob tem navedejo, da ne želijo njegovega sodelovanja. Taki primeri so bili odstopljeni v nadaljnjo obravnavo delovni inšpekciji;
- posamezni vrtci in šole niso vpisani v razvid, kar pomeni, da ne izpolnjujejo pogojev za izvajanje javnoveljavnega programa. Od 10 pregledanih zavodov, v katerih smo opravili redni nadzor, na dan nadzora oziroma inšpekcijskega postopka niso bili vpisani v razvid trije vrtci, ena osnovna šola, ena glasbena šola, tri srednje šole, en zavod za otroke s posebnimi potrebami in ena višja šola;
- posamezne šole nimajo trenutnih vpisov statusnih sprememb v sodni register;
- materialni pogoji niso povsod izpolnjeni, tako višja šola nima knjižnice in prostora za študente, vrtec nima ustreznih vhodnih vrat, igrišče je izpostavljeno močnemu soncu, vrtec na terasi igralnice za prvo starostno skupino nima ustrezne ograje;
- vsebina pečatov šol in vrtcev v štirih primerih ni skladna z ZOFVI oziroma ustanovitvenim aktom.

2.2.3 Izpolnjevanje standardov in normativov

V 14 pobudah je bilo sporočeno domnevno kršenje standardov in normativov za izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela, vendar so se v inšpekcijskem postopku navedbe iz pobud izkazale za resnične le v osmih primerih. Pri rednih nadzorih so inšpektorji v 18 primerih ugotovili nespoštovanje predpisanih normativov in standardov, kot na primer:

- VRT: v vrtcih je bilo več skupin oblikovanih v nasprotju s standardi in normativi, na primer kombiniran oddelek v nasprotju s 34. in 35. členom Pravilnika o normativih in kadrovskih pogojih za opravljanje predšolske vzgoje; vrtci niso pridobili soglasja ustanovitelja za povečanje števila otrok v skupinah; ni bila zagotovljena sočasna prisotnost dveh strokovnih delavcev v oddelku in v predpisanem obsegu;
- DD: vzgojne skupine so oblikovane nad normativi, ni bilo pridobljeno soglasje MŠŠ, kar je kršitev 6. člena Pravilnika o normativih in standardih v dijaških domovih;
- OŠ: pri organizaciji orientacijskega pohoda ni bilo zagotovljeno ustrezno število učiteljev; učne skupine za izbirne vsebine in oddelki podaljšanega bivanja ter skupine jutranjega varstva niso bili oblikovani skladno z normativi oziroma soglasjem MŠŠ za povečano število učencev v oddelku oziroma skupini.

2.2.4 Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela

V to področje spadajo dnevna, tedenska in letna organizacija dela, katere pomembni del je tudi načrtovanje dela zavoda kot celote, dela strokovnih delavcev in strokovnih organov. Podobno kot leta 2006 so inšpektorji v približno četrtini opravljenih rednih nadzorov še vedno ugotavljali nesistematično letno načrtovanje, ravnatelji na primer niso pridobili potrebne podpore pri starših ter pri učiteljskem oziroma vzgojiteljskem zboru in so zato načrti zgolj formalistični. Neažurnost se kaže tudi v letnih pripravah učiteljev: razporeditev učne snovi ne ustreza prenovljenemu učnemu načrtu oziroma spremenjenemu predmetniku. Od 46 očitanih kršitev v 29 pobudah, ki so bile povezane z organizacijo dela vrtcev in šol, so inšpektorji ugotovili, da je 17 pobud oziroma devet odstotkov utemeljenih. V 13 primerih zavodov so bile ugotovljene takšne kršitve še na rednih nadzorih, skupaj jih je bilo 68, kar je 18-odstotni delež vseh ugotovljenih kršitev (tabela 9). Navajamo nekaj značilnih primerov pomanjkljivosti in kršitev:

- VRT: postopek vpisa in sprejema otroka ni potekal skladno z ZVrt; starši niso bili obveščeni o reševanju vlog v predpisanem roku; sočasna prisotnost v skupini je bila krajša od šest oziroma štiri ure dnevno; organi vrtca oziroma šole ne obravnavajo zadev, ki so v njihovi pristojnosti (na primer nepravočasna priprava LDN in sprejem na svetu zavoda, svet staršev in učiteljski zbor LDN ne obravnavata, svet staršev ne izreče soglasja za nadstandardni program itn.). Ustanovitelj ni podal soglasja k LDN vrtca;
- OŠ: v posameznih osnovnih in srednjih šolah je realizacija ur pouka še vedno majhna (ob tem pa iz dokumentacije ni razvidno, da bi učiteljski zbor to problematiko obravnaval in ustrezno ukrepal). Realizacija ur dodatne strokovne pomoči ter ur dodatnega in dopolnilnega pouka ni pregledna, delo šolske skupnosti ni skladno s pravilnikom. Fond ur za dodatni in dopolnilni pouk na šolah namenjajo največkrat samo za pomoč učno šibkim učencem, ne pa tudi nadarjenim. Šola ne načrtuje ur za oddelčne skupnosti; urnik nekaterim učencem ne omogoča dodatnega pouka; hišni red ni v celoti skladen s 27. členom Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli; šola ni organizirala šolskega parlamenta; ne izvaja dodatne strokovne pomoči učenki s posebnimi potrebami skladno z odločbo o usmeritvi; učenci petega razreda imajo na teden 29 ur pouka; prekoračeno je tedensko število ur za oddelčne skupnosti; v tedensko razporeditev ur obveznega programa so vključene ure interesnih dejavnosti in verouka; ne deluje strokovni aktiv; šola ni imenovala vseh staršev v svet staršev; ravnatelj ni imenoval strokovnih organov, ki jih določa 60. člen ZOFVI;
- GŠ: nepopoln LDN; organizacija klavirske harmonike v nasprotju s 13. in 16. členom ZGŠ; šola izvaja program med počitnicami; postopki vpisa učencev v prvi razred in višje razrede so potekali v nasprotju s šolskim koledarjem; šola namenja individualno oziroma skupinsko pomoč iz fonda 81. člena ZOFVI le za nadarjene učence, ne pa tudi za učence s primanjkljaji; ne omogoča vsem učencem 20-minutnega odmora;
- SŠ: šola nenačrtovano izvaja pouk ob sobotah; realizacija praktičnega pouka presega ali ne dosega načrtovanega števila ur; strokovni aktivni niso uskladili načinov in meril ocenjevanja; ni sprejetih meril za podeljevanje nagrad in pohval; v LDN ni določenih rokov, načinov in pogojev za opravljanje izpitov; učiteljski zbor ne analizira učnega uspeha ob zaključenem ocenjevalnem obdobju;
- IO: realizacija programa ni skladna s predpisanim predmetnikom; obseg nekaterih predmetov programa ni skladen s predmetnikom in navodili o prilagajanju; nepopoln andragoški zbor; strokovni aktivni sploh niso konstituirani ali pa ne delujejo skladno s 64. ZOFVI in 18. členom

ZIO; andragoški zbor ni obravnaval LDN in ni podal mnenja; opravljeno je manj ur, kot jih predpisuje predmetnik;

- VŠŠ: predavateljski zbor, strokovni aktivni in študijska komisija ne opravljajo vseh nalog, ki jih predpisuje ZVSI; strokovni organi in strateški svet ne delujejo; LDN nima predpisanih vsebin (študijski koledar, ni razporeditve študentov v skupine, izpitnih rokov, ni programa dela organov, ni ga sprejel strateški svet); predavateljski zbor ni obravnaval letnega poročila o kakovosti; študijska komisija ni sodelovala s študenti; predavateljski zbor ni določil načina in roka za vpogled v pisni izdelek;
- strokovni aktivni ne delujejo skladno s 64. členom ZOFVI;
- sveti staršev ne vključujejo vseh predstavnikov oddelkov; svet staršev se ne sestaja, ker ni bil obveščen ali celo ni konstituiran; na podružnici svet staršev ni ustanovljen.

Kršitve in slabosti v organizaciji dela se v različnih oblikah in z različno intenzivnostjo kažejo tudi v pomanjkljivem uresničevanju pravic otrok in drugih udeležencev izobraževanja, v izpolnjevanju pogojev za delo, uveljavljanju predpisanih standardov in normativov ter vodenju šolske dokumentacije in različnih evidenc.

Izvedbeni del organizacije dela je realizacija načrtovanih dejavnosti in pouka. Inšpektorji ugotavljajo, da je realizacija načrtovanega obsega pouka (skladno s predmetnikom) v posameznih primerih še vedno slaba, kar pomeni, da je pravica učencev in dijakov do pouka po predmetniku v teh primerih neizpolnjena oziroma kršena. Šole temu zakonsko predpisanemu delu še vedno ne namenijo dovolj pozornosti, saj realizacije ne spremljajo sproti, niti ob koncu ocenjevalnih obdobij, temveč šele ob koncu šolskega leta, ko je ni več mogoče popraviti. Vodstva šol in strokovni delavci pogosto sprejmejo tako realizacijo kot nekaj, na kar ne morejo vplivati in česar tudi ne izboljšati, saj inšpektorji v šolski dokumentaciji največkrat niso zasledili ukrepov za izboljšanje. Vprašanje slabe realizacije je še vedno redko vključeno v poročilo o delu zavoda za preteklo šolsko leto, prav tako se redko obravnava kot eden izmed pomembnih vzrokov za slabši učni uspeh oziroma kot pomemben element uspešnosti šole. Šole o manjši realizaciji tudi ne obveščajo ustanovitelja oziroma MŠŠ. V izobraževanju odraslih se tako kot pretekla leta pojavlja neuskkljenost izvedbenih predmetnikov s predpisanim številom ur programa in realizacijo.

2.2.5 Uresničevanje pravic in obveznosti strokovnih delavcev

Tudi leta 2007 se je izkazalo, da je večina prispelih pobud, ki so se nanašale na uresničevanje pravic strokovnih delavcev, spadala v pristojnost Inšpektorata za delo. V okviru stvarne pristojnosti so inšpektorji za šolstvo v tem delu ugotavljali zgolj ustreznost pridobljene stopnje in smeri izobrazbe strokovnih delavcev. Preverjanje ustreznosti sklepanja delovnega razmerja in ukrepanje v primerih kršitev pravic, ki izhajajo iz delovnega razmerja, pa so odstopali Inšpektoratu RS za delo. Šolska inšpekcija je prejela od petih strokovnih delavcev tudi pritožbe zaradi »mobinga«. Vse zadeve so bile zaradi stvarne nepristojnosti po uradni dolžnosti odstopljene Inšpektoratu za sistem javnih uslužbencev.

Utemeljenost pobud, ki jih je bilo v vsem letu 37, se je potrdila v osmih primerih. V zvezi z izpolnjevanjem delovne obveznosti strokovnih delavcev je bilo na drugih nadzorih ugotovljenih še 33 kršitev, predvsem neizpolnjevanje delovnih nalog, predpisanih z ZOFVI. Iz tabele 9 je razvidno, da takšne kršitve predstavljajo 8-odstotni delež vseh ugotovljenih kršitev:

- VRT: strokovna skupina ne deluje skladno z določili zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami; vzgojiteljice ne obveščajo staršev; neskladje ur z letnim načrtovanjem; vzgojiteljica pustila otroke brez nadzora; v predpisanih šestih urah za neposredno delo vzgojitelja z otroki v oddelku so vzgojitelji izkoristili polurni odmor za malico;
- OŠ: šolska svetovalna služba pred izvajanjem individualne učne pomoči ni pridobila ustreznega pisnega soglasja staršev; posamezni učitelji ne hranijo dokumentacije o svojem delu v šolskih prostorih; strokovni delavci z učenci z odločbami ne opravijo predpisanega števila ur strokovne pomoči; šolski pedagog ne izpolnjuje vseh svojih delovnih obveznosti; strokovni delavci ob poškodbah in nesrečah otrok ne obveščajo zakonitih zastopnikov; razredniki na roditeljskih sestankih niso izvedli ustreznih postopkov za volitve predstavnikov staršev v svet staršev; posamezni učitelji nimajo sprejetih meril za ocenjevanje znanja; niso uskladili načinov in meril za pisno ter ustno ocenjevanje znanja v okviru strokovnega aktiva; razrednik ni reševal problematike razreda in ni obveščal ravnatelja; majhna realizacija pouka pri posameznem predmetu ni bila obravnavana; strokovni delavci ne izpolnjujejo vseh svojih dolžnosti v šoli; pedagoško dokumentacijo vodijo zunaj šolskih prostorov; razrednik pri izrekanju vzgojnega ukrepa ni opravil vseh predpisanih postopkov, ki jih določa Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli; ugotovljeno je zamujanje k pouku; neredno je izvajanje dopolnilnega pouka, tako da so rezultati preverjanja znanja slabi;
- SŠ: razredničarka dijakom po uspešno opravljenem popravnem izpitu ni izdala novega obvestila o uspehu; učitelj se ne pripravlja na pouk; strokovni delavci ob naznanitvi suma spolne zlorabe ne obveščajo vseh ustanov, ki so pristojne za zaščito mladostnikov in obravnavo kaznivih dejanj; ne vodijo pedagoške dokumentacije o delu v razrednih skupnostih; zamujanje k pouku in nepedagoško ravnanje; izvajanje pouka v neskladju s pedagoškimi načeli in zakonskimi določili; učitelj ni upošteval sklepov aktiva matematikov pri ocenjevanju in ni napovedal pisne naloge; učitelj je zamujal k pouku; strokovni aktivni za ocenjevanje niso usklajevali standardov znanja;
- VSŠ: strokovni aktivni in predavateljski zbor se niso sestajali; na pisnih nalogah ni kriterijev ocenjevanja;
- ugotovljena je neustrezna in nepedagoška komunikacija nekaterih učiteljev z dijaki oziroma učenci (nepriumno naslavljanje, žalitve, kričanje) in neupoštevanje dijaka kot enakovrednega sogovornika v vzgojno-izobraževalnem procesu;
- nekateri strokovni delavci v šolah niso naredili letnega načrta dela za pouk predmeta oziroma letne priprave na vzgojno-izobraževalno delo;
- učitelji se na delo ne pripravljajo vsak dan in ne izpolnjujejo uradne dokumentacije skladno z navodili;
- posamezni ravnatelji premalo spremljajo neposredno vzgojno-izobraževalno delo strokovnih delavcev;
- nekateri razredniki ne analizirajo učno-vzgojne problematike oddelka in ne sodelujejo s starši pri reševanju težav posameznega učenca.

Ker navedene kršitve pomenijo neizpolnjevanje delovnih obveznosti strokovnih delavcev, so inšpektorji ukrepali na podlagi 14. b člena ZSolI in podali predloge za uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti strokovnega delavca.

2.2.6 Vodenje dokumentacije in izdajanje javnih listin

Inšpektorji ugotavljajo, da ravnatelji vrtcev in šol vodenju pedagoške dokumentacije in evidenc še vedno namenjajo premalo pozornosti. Dokumentacijo in evidence, ki jih določajo predpisi, večinoma sicer imajo, vendar jih vodijo premalo skrbno. Trajne dokumentacije ne urejajo sproti, podatki v matičnih knjigah in osebnih oziroma matičnih listih so pogosto netočni ali pomanjkljivi. Tudi evidenca pouka in vzgojnega dela je površna, zapisniki o delu organov šole so pogosto brez vsebine in nimajo priloženih gradiv. Nadzori leta 2007 so pri urejenosti, vodenju in hranjenju obvezne pedagoške dokumentacije ponovno potrdili več pomanjkljivosti in kršitev kot v preteklem letu, saj je bilo ugotovljenih skupaj 72 kršitev oziroma 15 odstotkov vseh. Podanih je bilo tudi osem pobud, povezanih z domnevnimi kršitvami pri vodenju dokumentacije in izdajanju javnih listin. Potrdilo se jih je sedem. Več površnosti in nepravilnosti so inšpektorji odkrili na rednih nadzorih (65).

Navajamo nekatere primere nepravilnosti po vrstah zavodov:

- VRT: komisija za sprejem otrok v vrtec vodi nepopolno dokumentacijo o izvedbi vpisa in postopku reševanja pritožb; ni zapisnika o uničenju dokumentacije; ne vodijo evidence vpisanih in vključenih otrok; vzgojiteljice pomanjkljivo vodijo pedagoško dokumentacijo; ni sprotnega evidentiranja predpisanih podatkov v imenik otrok; pomanjkljivo vodene kronike; osebne mape otrok s posebnimi potrebami niso vodene;
- OŠ, OŠPP: dokumentacija o interesnih dejavnostih je vodena nedosledno; osebne mape učencev, ki potrebujejo pomoč in svetovanje, so nepopolne in niso shranjene v ustrezno varovanih omarah; beleženje zapisov o vzgojni problematiki v dnevnik oddelka; ne vodijo in ne hranijo predpisane dokumentacije o nivojskem pouku; nepravilnosti pri izdaji spričevala učencu s posebnimi potrebami; pomanjkljivo vodena dokumentacija o postopkih vzgojnega ukrepanja in dodeljevanju statusa športnika ali kulturnika; nepopolna dokumentacija o delu organov; nepopolna publikacija o šoli in nepopoln LDN; strokovni delavci ne delajo sprotnih priprav na pouk; evidenca dopolnilnega in dodatnega pouka je nepopolna; ure za oddelčne skupnosti niso vpisane v dnevnik; šole za zbiranje nekaterih podatkov niso pridobile predpisanega soglasja staršev, čeprav bi ga po zakonu morale;
- GŠ: šola ne vodi kronike; ni soglasij staršev skladno s 6. členom Pravilnika o dokumentaciji v glasbenih šolah;
- SŠ: šola dijaku ni izdala javne listine, če ni imel pozitivno ocenjenih obeh delov predmeta umetnost, ker ni opravil izbirnih vsebin, čeprav je predložil zdravniško spričevalo; izpitna komisija ni izpolnila predpisanega obrazca o poteku popravnega izpita s temami pisnega dela; zavod ne vodi map vzgojnih ukrepov; pomanjkljivo so vodeni dnevnik in redovalnice, evidence prijavljenih kandidatov za vpis ter dokumentacija o statusih dijakov, kronika in matične knjige; ni dokumentacije o roditeljskih sestankih; popravki v dokumentih niso opravljeni kot je uradno določeno; ni evidenc o izdanih spričevalih; dnevnik nimajo evidentiranih napovedi in analiz pisnih nalog;
- IO: pomanjkljivo pisani zapisniki zaključnih izpitov in poklicne mature; neuradni popravki; sklep o priznavanju izpitov ima nepravilno pravno podlago; kronika ni bila pisana; pomanjkljivo so vodene predpisane evidence; ni evidence pouka; pisni izdelki niso vrnjeni udeležencem; izdana so bila nezakonita spričevala o zaključku izobraževanja;
- VSŠ: ne vodijo in ne hranijo zapisnikov o izpiti; ne izdajajo indeksov; pomanjkljivo so vodeni osebni listi študentov.

2.2.7 Določanje prispevkov staršev in njihova namenska poraba

Spornost pri določanju prispevkov je bila očitana v navedbah 13 domnevnih kršitev, ki so bile potrjene v osmih primerih, in sicer:

- prispevek za šolo v naravi s tečajem plavanja ni bil izračunan skladno s Pravilnikom o financiranju šole v naravi;
- šola starše pisno opominja zaradi neplačevanja prispevkov za nadstandard v šolski sklad, učitelji grozijo, da dijaki zaradi neplačevanja ne bodo dobili spričeval;
- neupravičeno zaračunavanje stroškov materiala za pouk;
- šola je za izvedbo plavalnega tečaja določila previsok znesek, ker ni pridobila vseh sredstev skladno z okrožnico MŠŠ.

2.2.8 Opravljanje nalog ravnatelja

Pobudniki so vodstvom šol v 30 pobudah očitali, da ravnatelji ne opravljajo nalog pedagoškega vodje in varuha učenčevih oziroma dijakovih pravic. Očitki so bili potrjeni v 10 primerih. Tem se je pridružilo še 32 novih kršitev, ki so jih inšpektorji ugotovili na rednih in izrednih nadzorih. Kršitve so bile torej skupaj ugotovljene v 42 primerih, kar je devet odstotkov vseh kršitev. Navajamo nekaj najpogosteje ugotovljenih nepravilnosti pri opravljanju nalog ravnatelja:

- ne načrtuje in ne spremlja strokovnega dela učiteljev in svetovalne službe;
- ne pripravi programa nadstandardnih dejavnosti in ne izpelje predhodnega predpisanega postopka sprejemanja na organih zavoda;
- LDN zavoda ni pravočasno pripravljen in ni obravnavan ter sprejet po predpisanem postopku;
- ni zagotovil uresničevanja določil Zakona o varnosti in zdravju pri delu v povezavi s Pravilnikom o organizaciji, materialu in opremi za prvo pomoč na delovnem mestu;
- ob kršenju pravic otrok do varnega in spodbudnega okolja ni ugotavljal disciplinske odgovornosti;
- ni poskrbel za zakonito izvedbo postopka diferenciacije pri pouku matematike v šestem razredu in za izvedbo dopolnilnega pouka;
- v postopku izdaje pedagoške pogodbe dijaku ni ravnal skladno z 9. členom Pravilnika o šolskem redu v srednjih šolah;
- ne obvešča staršev o delu šole ter spremembah pravic in obveznosti učencev, šola tudi še nikoli ni izdala publikacije o šoli;
- ne zagotavlja zakonitega delovanja sveta staršev;
- pred začetkom izvajanja verouka v šolskih prostorih ni pridobil soglasja MŠŠ.

2.2.9 Postopek imenovanja in razrešitve ravnatelja

Leta 2007 je bilo očitanih 32 domnevnih kršitev v postopku imenovanja ravnatelja oziroma direktorja. Od tega so bile kršitve obravnavane v 15 OŠ, sedmih SŠ, treh VRT in eni VSS, eni LU ter eni GŠ. Med pobudniki še vedno prevladujejo zaposleni in kandidati, ki niso bili izbrani. Med očitanimi kršitvami, ki so od najmanjših pomanjkljivosti pa do bistvenih kršitev postopka, je bilo potrjenih 20 ali devet odstotkov. Inšpektorat je o teh ugotovitvah obvestil MŠŠ, zaradi varstva javnega interesa pa je bil v petih primerih o ugotovitvah obveščen tudi ustanovitelj šole.

Tu želimo posebej poudariti, da je za zakonit postopek imenovanja ravnatelja odgovoren organ upravljanja, to je svet zavoda. Šolska inšpekcija nima predpisanih nobenih ukrepov, ki bi bili naravnani v razveljavitev odločitve sveta šole ali drugih postopkov, na primer volilnih ali konstitutivnih. Inšpekcija zato lahko samo opozori na nepravilnosti, ki jih v delovanju sveta šole zazna oziroma ugotovi, vendar na način, ki ga ZSoII predvideva v 14. b členu, se pravi v obliki predloga. Svet šole lahko predlog upošteva, ni pa nujno, na kar kažejo primeri v preteklosti, ko smo predlagali postopek razrešitve ravnatelja, vendar je svet naš predlog do zdaj upošteval le v enem primeru. Odločitve sveta zavoda kot najvišjega organa upravljanja so podvržene pravni presoji v sodnih postopkih. Navajamo nekaj nepravilnosti:

- svet ni bil pravilno konstituiran, ni deloval v polni sestavi;
- svet je odločal o izbiri kandidata za ravnatelja na dopisni seji v nepopolni in nepravilni sestavi ter na način, ki je v nasprotju s poslovnikom in zakonom;
- svet je nezakonito tretjič izdal pooblastilo za vodenje šole vršilcu dolžnosti ravnatelja. Na podlagi 6. točke 14. b člena smo podali predlog za vložitev pravnega sredstva Državnemu pravobranilstvu Republike Slovenije;
- članica sveta je bila pomočnica ravnatelja, čeprav sta funkciji nezdružljivi;
- vsi člani učiteljskega zbora niso imeli možnosti izreči mnenja;
- neustrezna vsebina razpisa v nasprotju z 58. členom ZOFVI (ni navedeno, da je k prijavi treba predložiti program vodenja zavoda); predsednica razpisne komisije je sama sprejemala odločitve, ki so presegale njena pooblastila; predsednica sveta ni posredovala organom pisnega zaprosila za mnenje o kandidatih in je samovoljno izločila iz volilnega imenika učiteljskega zbora štiri strokovne delavce; neustrezno je bil sestavljen volilni imenik članov dijaške skupnosti;
- šola ni objavila razpisa za delovno mesto ravnatelja;
- šola ni imela zakonitega zastopnika, saj svet šole ni imenoval vršilca dolžnosti ravnatelja skladno s 54. členom ZOFVI;
- ravnatelj je kršil pravico devetim učiteljem, ki dopolnjujejo učno obveznost, da bi podali mnenje o kandidatih za ravnatelja, saj jih ni obvestil o seji učiteljskega zbora, prav tako svet za mnenje ni zaprosil dijaške skupnosti;
- svet zavoda ni pisno pozval vseh organov za posredovanje mnenj o kandidatih, ni bil spoštovan 20-dnevni rok;
- mnenje sveta staršev ni bilo obrazloženo, dijaška skupnost ni podala mnenja, ni razvidna odločitev o načinu izbire kandidata.

2.2.10 Drugo

Preostale ugotovljene kršitve, ki ne spadajo v stvarno nadzorstveno pristojnost šolske inšpekcije, so bile po uradni dolžnosti odstopljene v nadaljnjo obravnavo pristojnim organom. Delež takšnih pobud se je povečal na 92 ali 17 odstotkov vseh. Tako je na drugem mestu, takoj za pobudami zaradi neizpolnjevanja pravic in dolžnosti otrok.

Pogosto so pobudniki navajali slabe medsebojne odnose v zavodih, predvsem notranje razprtije, nesoglasja in neurejena razmerja, ki naj bi vplivala na delovanje organov šole. Posebej poudarjamo, da šolska inšpekcija nima pravne podlage za raziskavo okoliščin porušene medosebne komunikacije na šolah oziroma za presojo izjav, odzivov in ravnanja posameznikov, saj v okviru pristojnosti nadzora lahko preverja le, ali šola predpise pravilno uporablja. V vseh primerih stvarne nepristojnosti šolske inšpekcije so inšpektorji zadeve odstopili drugim pristojnim organom. Navajamo nekaj primerov:

- na OŠ imajo eksotične živali, strokovni delavci pa niso zagotovili ravnanja skladno z okrožnico MŠŠ in VURS;
- učitelji med odmorom zapuščajo šolo in odhajajo v bližnji lokal;
- šola oddaja v najem šolske prostore brez pridobljenega soglasja MŠŠ;
- šola ne vodi zakonsko predpisanih evidenc na področju dela;
- kršitve pri volitvah zaposlenih v svet šole;
- kršitve Zakona o omejevanju uporabe alkohola;
- poslovnik o delu sveta zavoda je v nasprotju z določilom 53. člena ZOFVI.

Največkrat so pobudniki v takih primerih anonimni, zato je preverjanje utemeljenosti še posebej zahtevno.

3 NADZORI NA PODROČJU ŠPORTA

Inšpektorat je leta 2007 prek pristojnih inšpektorice za šport nadaljeval redne nadzore, opredeljene v Zakonu o športu, Zakonu o omejevanju porabe alkohola in Uredbi o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah. Opravljenih je bilo 133 načrtovanih inšpekcijskih nadzorov, od teh 19 na podlagi pobud, in 12 prekrškovnih postopkov. Povečan obseg opravljenih nadzorov glede na leto 2006 je posledica tega, da od julija 2007 dela s polnimi pooblastili nova inšpektorica za šport, kar smo pri načrtovanju nadzorov leta 2007 tudi upoštevali.

3.1 REDNI NADZORI

Skupaj je bilo opravljenih 133 načrtovanih nadzorov s področij:

- normativi in standardi (20);
- izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena (66);
- namenska poraba javnih sredstev (15);
- športne prireditve (32).

V nadaljevanju podajamo ugotovitve s posameznih področij nadzora.

3.1.1 Normativi in standardi

Pregled nad izpolnjevanjem obveznosti, ki jih Zakon o športu nalaga občinam v 7., 9., 10. in 11. členu, je bil opravljen v 20 občinah. Vsebina nadzora so bili letni programi športa, merila, javni razpisi in pogodbe.

3.1.1.2 Letni program športa

Z letnim programom športa (7. člen ZSpo) lokalna skupnost določi programe, ki se sofinancirajo iz javnih sredstev, obseg in vrsto dejavnosti, potrebnih za njihovo uresničevanje, ter obseg sredstev, ki se zagotovijo iz sredstev lokalne skupnosti. Sprejeti letni program športa je podlaga za javni razpis.

Tabela 10: Letni program športa

Zavezanci	Število	%
občine, ki so letni program športa sprejele	15	75
občine, ki letnega programa športa niso sprejele	5	25
Skupaj	20	100

Na opravljenih nadzorih so bile v občinah, ki so letni program športa sprejele, ugotovljene nepravilnosti v vsebini programa (občinski svet je sprejel letni program športa, v katerem ni bil določen obseg sredstev) ter postopkov njegovega sprejema (namesto občinskega sveta ga je sprejela komisija za šport oziroma župan).

3.1.1.3 Merila

Skladno z določilom 9. člena ZSpo mora lokalna skupnost sprejeti podrobnejša merila za izvajanje letnega programa športa. V tabeli 11 so navedene ugotovitve inšpektorice o sprejetju meril v pregledanih občinah.

Tabela 11: Sprejem meril

Zavezanci	Število	%
občine, ki so merila sprejele	20	100
občine, ki meril niso sprejele	0	0
Skupaj	20	100

V sprejetih merilih za izvajanje letnega programa športa so bile naslednje pomanjkljivosti:

- merila za razvrstitev športnih panog niso določena skladno z določilom 9. člena ZSpo;
- merila terminološko niso usklajena z ZSpo in Nacionalnim programom športa;
- posamezni programi so v merilih opredeljeni z izvajalci (na primer šport v šolah, šport v društvih);
- merila ne vsebujejo vseh vsebin in programov Nacionalnega programa športa;
- obseg in elementi sofinanciranja v posameznih programih niso usklajeni z Nacionalnim programom športa;
- obseg vadbe in velikost vadbenih skupin v programu športne vzgoje otrok in mladine, usmerjene v kakovostni in vrhunski šport, nista prilagojena posamezni športni zvrsti.

3.1.1.4 Javni razpis

Lokalna skupnost izbere izvajalce letnega programa športa na podlagi javnega razpisa (10. člen ZSpo).

Tabela 12: Objava javnega razpisa

Zavezanci	Število	%
občine, ki so javni razpis objavile	20	100
občine, ki javnega razpisa niso objavile	0	0
Skupaj	20	100

V javnih razpisih so se pojavljale naslednje pomanjkljivosti:

- vsebine in programi javnega razpisa se niso ujemali z letnim programom športa;
- javni razpis je vseboval programe, za katere občina ni imela meril za vrednotenje;
- pomanjkljivosti iz meril se kažejo tudi v javnem razpisu.

3.1.1.5 Pogodbe z izbranimi izvajalci letnega programa športa

V inšpekcijskih nadzorih je bilo preverjeno, ali in kako so pristojni organi lokalnih skupnosti z izbranimi izvajalci letnega programa športa (prejemniki javnih sredstev) podpisali pogodbe, kot to narekuje 11. člen ZSpo.

Tabela 13: Podpis pogodbe

Zavezanci	Število	%
občine, ki so pogodbe podpisale	20	100
občine, ki pogodb niso podpisale	0	0
Skupaj	20	100

Le dve občini sta v pogodbi navajali vsebino in obseg programa, ki se sofinancira iz javnih sredstev. Druge občine tega zelo pomembnega elementa za nadzor namenske porabe javnih sredstev v pogodbi niso navedle, zato je onemogočen nadzor namenske porabe teh sredstev. Nadzor nad pogodbami je bil posredno opravljen pri 66 izvajalcih letnega programa športa. Z vsemi izvajalci so bile pogodbe podpisane, vendar je bilo pri izvajalcih iz 37 občin ugotovljeno, da pogodbe niso podpisane skladno z ZSpo, o čemer so bile občine pisno obveščene in pozvane, naj odpravijo pomanjkljivosti. Le v eni občini je pogodba vsebovala tudi elemente programa, za katere se javna sredstva lahko porabijo.

3.1.2 Izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena

V okviru izpolnjevanja pogojev za opravljanje nalog v športu nacionalnega pomena so bili opravljeni nadzori pri izvajalcih letnega programa športa, in sicer smo preverjali:

- delovanje skladno s temeljnim aktom;
- opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov;
- ustreznost izobrazbe in usposobljenost strokovnih delavcev.

3.1.2.1 Izvajalci letnega programa športa

3.1.2.1.1 Delovanje izvajalcev letnega programa športa skladno s temeljnim aktom

Po napovedi inšpekcijskega nadzora je bilo za tri zavezance ugotovljeno, da ne delujejo več, zato je bil pristojnima upravnima enotama podan predlog za začetek postopka za izbris društva iz registra. Delovanje skladno s temeljnim aktom je bilo preverjeno pri 63 zavezancih za inšpekcijski nadzor oziroma športnih društvih, in sicer smo preverjali, ali včlanitev v društvo poteka skladno s temeljnim aktom in Zakonom o društvih (ZDru) in ali ima društvo sprejete akte, ki so opredeljeni v temeljnem aktu.

Članstvo

Tabela 14: Članstvo v društvih

Zavezanci	Število	%
društva, ki člane včlanjujejo skladno s temeljnim aktom in ZDru	11	18
društva, ki članov ne včlanjujejo skladno s temeljnim aktom in ZDru	49	82
Skupaj	60	100

Majhen delež društev, v katerih poteka včlanitev skladno z veljavno zakonodajo, kaže na veliko nedoslednost na tem področju. Najpogostejše nepravilnosti se pojavljajo pri včlanitvi otrok od dopolnjenega sedmega do dopolnjenega petnajstega leta starosti. Z včlanitvijo teh otrok se mora strinjati zakoniti zastopnik otroka, kar izrazi s pisnim soglasjem. Na nadzorih je bilo ugotovljeno, da so pristopne izjave največkrat podpisali le zakoniti zastopniki, da pa član na pristopni izjavi ni podpisan oziroma da soglasje zakonitega zastopnika ni izrecno navedeno. Registracijo športnikov v panožni zvezi, na podlagi katere športnik lahko sodeluje v tekmovalnem sistemu posamezne zveze, društva pogosto izenačujejo s pristopno izjavo oziroma včlanitvijo v društvo.

Akti društva

Tabela 15: Akti društva

Zavezanci	Število	%
društva, ki imajo akte, opredeljene v temeljnem aktu	12	19
društva, ki nimajo aktov, opredeljenih v temeljnem aktu	51	81
Skupaj	63	100

Društva v svojih temeljnih aktih največkrat navajajo dva splošna akta, ki poleg temeljnega urejata delovanje društva, in sicer Disciplinski pravilnik in Pravilnik o finančno-materialnem poslovanju. V štirih društvih je splošne akte, navedene v temeljnem aktu, sprejel nepristojni organ društva (upravni odbor namesto občnega zbora oziroma skupščine).

3.1.2.1.2 Opravljanje preventivnih zdravstvenih pregledov

ZSpo v 43. členu opredeljuje zdravstvene preglede, ki jih financira ZZZS kot obvezne za športnike, ki tekmujejo na uradnih tekmovanjih nacionalnih panožnih športnih zvez. Zavod za zdravstveno varstvo Slovenije financira preventivne zdravstvene preglede kategoriziranih športnikov v dveh zdravstvenih ustanovah, v Kliničnem centru v Ljubljani in Zdravstvenem domu Celje.

Tabela 16: Preventivni zdravstveni pregledi

Kategorizirani športniki	Število	%
z opravljenim preventivnim zdravstvenim pregledom	124*	44
brez opravljenega preventivnega zdravstvenega pregleda	158	56
Skupaj	282	100

* 22 športnikov je preventivni pregled opravilo v nepristojnih zdravstvenih ustanovah.

Zdravniški pregledi so bili opravljeni predvsem v športnih panogah, v katerih to zahtevo postavljajo panožne zveze kot pogoj za nastop na tekmovanju, vendar ne zahtevajo, da je pregled opravljen v pristojni ustanovi.

Izvajalci so še vedno slabo seznanjeni z možnostjo opravljanja brezplačnega zdravniškega pregleda v pristojni zdravstveni ustanovi.

3.1.2.1.3 Ustrezna izobrazba in usposobljenost strokovnih delavcev

ZSpo v 26. členu navaja, da je strokovni delavec v športu tisti, ki izvaja vzgojno-izobraževalno ali strokovno-organizacijsko delo, za katerega mora imeti ustrezno strokovno izobrazbo oziroma ustrezno usposobljenost. V 28. členu pa postavlja dodatno zahtevo po visokošolski izobrazbi športne smeri za tiste strokovne delavce, ki so v rednem delovnem razmerju in opravljajo vzgojno-izobraževalno delo v programu športne vzgoje. V pregledanih primerih je pri 63 izvajalcih letnega programa športa vzgojno-izobraževalno delo opravljalo 305 strokovnih delavcev, od tega je 11 zaposlenih izvajalo programe športne vzgoje. Med pregledanimi zavezcami za nadzor je imelo zaposlene strokovne delavce za izvajanje programov športne vzgoje devet športnih društev.

Tabela 17: Ustreznost izobrazbe

Zaposleni v programu športne vzgoje	Število	%
strokovni delavci z ustrezno izobrazbo	7*	64
strokovni delavci brez ustrezne izobrazbe	4	36
Skupaj	11	100

* V enem primeru je strokovni delavec izobrazbo pridobil v tujini, zato je na pristojno ministrstvo podal vlogo za priznanje izobrazbe, pridobljene v tujini. Do dneva priprave poročila o odločitvi pristojnega ministrstva še nismo bili obveščeni.

Za preostalih 294 strokovnih delavcev, ki so opravljali vzgojno-izobraževalno delo, smo preverili ustreznost usposobljenosti.

Tabela 18: Ustreznost usposobljenosti

Drugi strokovni delavci	Število	%
z ustrezno usposobljenostjo	239	81
brez ustrezne usposobljenosti	55	19
Skupaj	294	100

ZSpo v 31. členu določa tudi licence, ki jih na podlagi potrdila o usposobljenosti izda za opravljanje strokovnega dela Olimpijski komite Slovenije. Licence so obvezne le, če jih panožna zveza predpiše. V inšpekcijskih nadzorih se je izkazalo, da licenciranje ne poteka skladno z ZSpo, saj komite ne izdaja licenc, pač pa jih izdajajo panožne zveze same, pogosto tudi osebam brez predhodne usposobljenosti. Predvsem v moštvenih športnih panogah velja licenca kot pogoj za vodenje ekipe na tekmovanju, ne pa tudi za opravljanje drugega strokovnega dela (vodenje treninga). Olimpijski komite Slovenije ima le vlogo posrednika med panožno zvezo in MŠŠ, kateremu posreduje seznam udeležencev licenčnih seminarjev, ki mu ga posredujejo panožne zveze. MŠŠ ta podatek uporabi, če posameznik zaprosi za status zasebnega športnega delavca, za katerega je pogoj tudi veljavna licenca, če je v določeni športni panogi predpisana.

3.1.3 Namenska poraba javnih sredstev

Namenska poraba javnih sredstev je bila preverjena pri 15 izvajalcih programa panožne športne šole, ki jih je leta 2007 sofinanciralo MŠŠ na podlagi pogodb, sklenjenih med ministrstvom, izvajalcem in nosilcem programa ter trenerjem. Na podlagi pogodb je ministrstvo sofinanciralo plače 24 trenerjev. V inšpekcijskem nadzoru smo ugotavljali, ali:

- trener opravlja delo v programu športne vzgoje (v nadaljevanju ŠV) otrok in mladine, usmerjene v kakovostni ter vrhunski šport, in izpolnjuje tedenski obseg neposrednega vzgojno-izobraževalnega dela (brez tekmovanj);
- je izvajalec zaposlil trenerja skladno s pogodbo;
- izvajalec izplačuje plače v višini pogodbenega zneska in izpolnjuje druge obveznosti skladno s pogodbo (regres, nadomestilo za prevoz na delo in prehrano).

Tabela 19: Opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v programu

Opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v programu	Število	%
ŠV otrok in mladine, usmerjene v kakovostni šport	7	29
ŠV otrok in mladine, usmerjene v kakovostni šport, in interesna športna vzgoja	6	25
ŠV otrok in mladine, usmerjene v kakovostni šport, interesna športna vzgoja in športna rekreacija	1	4
ŠV otrok in mladine, usmerjene v kakovostni šport, kakovostni in vrhunski šport	3	13
ŠV otrok in mladine, usmerjene v kakovostni šport, interesna športna vzgoja in kakovostni šport	1	4
ni opravljal vzgojno-izobraževalnega dela	1	4
ni opravljal vzgojno-izobraževalnega dela pri izvajalcu	5	21
Skupaj	24	100

Tedenski obseg neposrednega vzgojno-izobraževalnega dela je bil od 12 do 43 ur.

Tabela 20: Izplačilo skladno s pogodbo

Izplačilo skladno s pogodbo	Število	%
izplačilo zaposlenim pri izvajalcu skladno s pogodbo	8	33
izplačilo zaposlenim pri izvajalcu manjše, kot je navedeno v pogodbi	7	29
del pogodbenega zneska zaposlenim pri drugi pravni osebi zagotovil delodajalec	3	13
pogodbeni znesek izplačal izvajalec	6	25
Skupaj	24	100

Povračila stroškov za prevoz in prehrano ter regresa ni dobila ena strokovna delavka, zaposlena pri izvajalcu, drugi izvajalci, pri katerih so trenerji opravljali delo na podlagi pogodb, pa stroška s temi obveznostmi niso imeli.

O ugotovitvah inšpekcijskih nadzorov nad uresničevanjem programa panožnih športnih šol je bilo MŠŠ obveščeno že med letom.

Zaradi kršitve zakonodaje, ki je v pristojnosti nadzora drugih organov, so bili na podlagi inšpekcijskih nadzorov podani pristojnim upravnim enotam trije predlogi za začetek postopka za izbris društev iz registra, en predlog je bil podan Inšpektoratu RS za delo, en pa pristojnemu davčnemu uradu.

3.1.4 Športne prireditve

Leta 2007 je bilo opravljenih 30 nadzorov na športnih prireditvah, in sicer na štirih velikih športnih prireditvah (evropsko prvenstvo, trije svetovni pokali), 11 mednarodnih športnih prireditvah, 10 tekmovanjih prve A državne lige, dveh tekmovanjih prve B državne lige, eni pokalni tekmi, enem državnem prvenstvu in enem tekmovanju medobčinske ravni. Z nadzori smo ugotavljali izpolnjevanje tistih določil v ZSpo in ZOPA, ki se nanašajo na športne prireditve in izpolnjevanje ukrepov, ki jih organizatorju športne prireditve in lastniku objekta nalaga Uredba o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah.

Kršitve ZOPA so bile zaznane na petih športnih prireditvah, zaradi česar je bilo izrečenih šest opozoril.

Pri preverjanju izpolnjevanja določil Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športni prireditvi pa je bilo največ naslednjih kršitev:

- organizator ni označil vhoda v športni objekt;
- lastnik organizatorju ni zagotovil parkirnega prostora za intervencijska vozila;
- organizator ni primerno zavaroval dostopa na nedovoljena območja;
- organizator na vstopnicah oziroma na vhodu gledalcev ni opozoril na predmete in snovi, ki jih ni dovoljeno prinašati na prireditveni prostor;
- organizator ni zagotovil točenja pijače v plastične kozarce;
- organizator ni obvestil policije o obisku organizirane navijaške skupine;
- organizator ni zagotovil dovolj rediteljev za vzdrževanje reda na prireditvi;
- organizator rediteljev ni ustrezno razporedil;
- vodja prireditve med prireditvijo ni bil dosegljiv inšpektorju, pristojnemu za šport;
- organizator pred prireditvijo udeležencev ni opozoril (tudi v tujem jeziku) na prepovedi, ki veljajo na prireditvi.

Za navedene prekrške je bilo izrečenih 28 opozoril, za tri kršitve pa so bili v prekrškovnem postopku izdani plačilni nalogi dvema pravnima osebam in odgovornim osebam pravnih oseb.

3.2 IZREDNI NADZORI

Inšpektorat je leta 2007 prejel 19 pobud za inšpekcijski nadzor, od tega je bilo pet anonimnih. Ena pobuda se je nanašala na ustreznost izdane javne listine o usposobljenosti strokovnega dela za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v športu. Štiri pobude so se nanašale na domnevno nenamensko porabo javnih sredstev, ena pa na domnevno neustrezno izobrazbo oziroma usposobljenost strokovnih delavcev za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v športu.

Osem pobud je bilo zavrženih zaradi nepristojnosti, ena pa, ker pobudnik vloge ni dopolnil. Štiri zadeve so bile odstopljene pristojnim organom.

3.2.1 Ustreznost javne listine

Nosilec usposabljanja je skladno s Pravili o usposabljanju strokovnih delavcev v športu v zahtevanem roku izdal ustrezno diplomu.

3.2.2 Nenamenska poraba javnih sredstev

Tabela 21: Poraba javnih sredstev

Zavezanci	Število	%
nenamenska poraba javnih sredstev je bila ugotovljena	1	25
nenamenska poraba javnih sredstev ni bila ugotovljena	3	75
Skupaj	4	100

O nenamenski porabi javnih sredstev je bila obveščena občina, ki je imela z izvajalcem letnega programa športa podpisano pogodbo. Med inšpekcijskim nadzorom so bile ugotovljene tudi nepravilnosti v poslovanju društva, s čimer smo seznanili pristojni davčni urad.

3.2.3 Ustrezna izobrazba oziroma usposobljenost za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela v športu

Pobudi, ki smo ju dobili, sta bili neutemeljeni. Za zaposlena strokovna delavca brez ustrezne izobrazbe je na Strokovnem svetu Republike Slovenije za šport v obdobju nadzora potekal postopek za pridobitev soglasja skladno s tretjim odstavkom 65. člena ZSpo, ki se je končal z izdajo pozitivnega sklepa za oba. Strokovna delavca, omenjena v drugi pobudi, pa sta imela z društvom sklenjeno pogodbo za opravljanje del na mestu tehničnega direktorja društva.

3.2.4 Sklepne ugotovitve

Zaskrbljujoče je predvsem področje zdravstvenega varstva, saj so skladno z ZSpo obdobjni zdravniški pregledi obvezni le za tiste športnike, za katere stroške pregleda plača ZZZS. Takih je trenutno le 3286 kategoriziranih športnikov. Za vse druge športnike, večina so otroci in mladina, pa je odločitev za opravljanje zdravniških pregledov prepuščena društvom oziroma panožnim zvezam, ki opravljen zdravniški pregled morebiti postavljajo kot pogoj za sodelovanje na tekmovanju.

Področje usposabljanja in licenciranja je sistemsko neurejeno. Posamezne športne panoge še vedno nimajo potrjenega programa usposabljanja. Strokovni svet Republike Slovenije, ki bi skladno s Pravili o usposabljanju strokovnih delavcev v športu podal predlog Fakulteti za šport, da pripravi programe usposabljanja za manjkajoče športne panoge, tega ne naredi.

Olimpijskemu komiteju je z zakonom dano javno pooblastilo za izdajanje licenc, vendar je ta le nekakšen posrednik med panožno zvezo in MŠŠ, kateremu posreduje seznam udeležencev licenčnega seminarja, ministrstvo pa ga kot verodostojnega uporabi, če posameznik vloži prošnjo za pridobitev statusa zasebnega športnega delavca. Enotne licence, ki naj bi bila dovoljenje za delo, Olimpijski komite Slovenije ne izdaja. Izdajanje licenc je prepuščeno panožnim zvezam, ki licence (predvsem v moštvenih športih) sprejemajo kot potrebne in obvezne za vodenje ekipe na tekmovanju. Še vedno se dogaja, da panožne zveze izdajajo licence tudi posameznikom brez pridobljene ustrezne izobrazbe oziroma usposobljenosti.

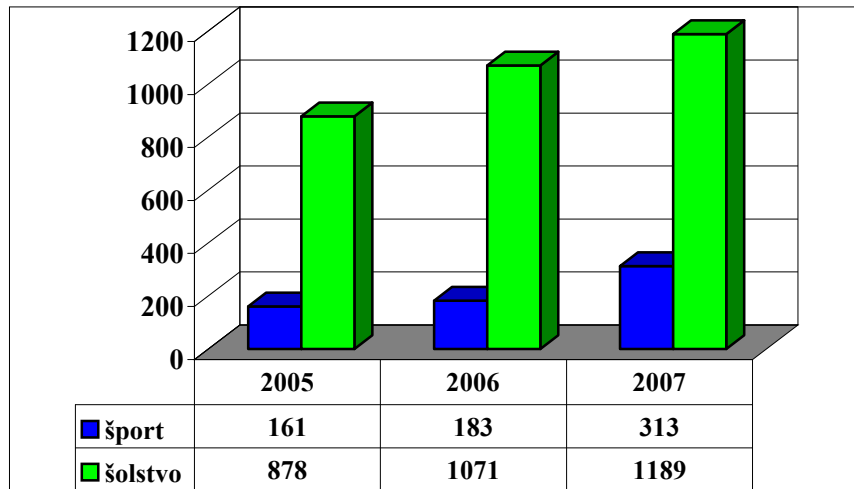
Ob nadzorih športnih prireditev se je pokazalo obratno sorazmerje med velikostjo športne prireditve in številom kršitev – čim večja je športna prireditev, tem manj je kršitev. Še vedno pa organizatorji tekmovanj Uredbo o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah slabo poznajo oziroma sploh ne.

Za ureditev pomanjkljivosti v športu predlagamo:

- razširitev zdravniških pregledov, ki jih plačuje ZZZS, na vse športnike;
- naj se področje usposabljanja uredi s podzakonskim aktom, opredeljenim v ZSpo;
- naj se opravljanje dela v športu brez ustrezne usposobljenosti opredeli kot prekršek, in sicer za posameznika, ki opravlja delo, pravno osebo, ki omogoči osebi brez ustrezne usposobljenosti, da opravlja delo v športu, in odgovorno osebo te pravne osebe;
- naj se licenciranje sistemsko uredi tako, da bo služilo svojemu namenu, da bo hkrati tudi dovoljenje za opravljanje dela v športu;
- da naj MŠŠ pri dodeljevanju sredstev izvajalcem letnega programa športa na državni ravni kot merilo za dodelitev sredstev upošteva tudi izpolnjevanje pogojev za opravljanje nalog nacionalnega pomena v športu, ki jih morajo opravljati nacionalne panožne zveze.

III UKREPI

Inšpektorji za šolstvo in šport so leta 2007 izrekli 1502 različna ukrepa, kar je razvidno iz grafa 9. Vključeni so tudi ukrepi, ki so bili izrečeni z odločbo ali na podlagi 33. člena ZIN, in sicer kot opozorila na zapisnik z odrejenim rokom za odpravo kršitve, kot prekrškovni postopki in priporočila ter kot predlogi, podani drugim organom, za odpravo nepravilnosti.

Graf 9: Ukrepi v šolstvu in športu, primerjalno v letih od 2005 do 2007

Graf 9 prikazuje, da so inšpektorji za šolstvo leta 2007 izrekli skupaj 1189 različnih ukrepov, kar je za 22 odstotkov več kot leta 2006. Izdali so 750 opozoril na podlagi 33. člena ZIN ter ukrepali v 439 primerih v smislu 14. a, 14. b in 15. člena ZSoll.

Inšpektorici za šport na podlagi Zakona o športu nimata pravne podlage za izrekanje upravnih ukrepov, zato nista mogli izdati nobene odločbe, pač pa sta izrekli 84 opozoril, 25 drugih ukrepov in 130 priporočil. V prekrškovnem postopku pa je bilo na podlagi ZP-1 izdanih šest plačilnih nalogov in šest odločb ter izrečenih 62 opozoril. Skupaj sta inšpektorici torej izrekli 313 ukrepov.

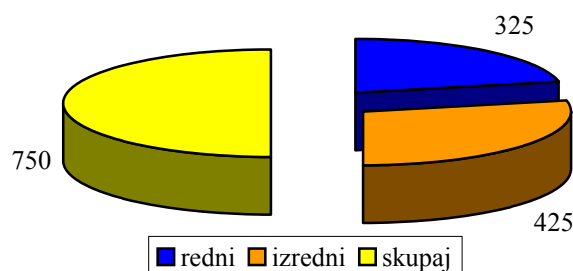
Podrobnosti o ukrepih in opozorilih po ZIN, ZUP ter ZP-1, ki so jih inšpektorji izdali in izrekli leta 2007, so v nadaljevanju razvidne v opisih posameznih področij nadzora.

1 UKREPI NA PODROČJU ŠOLSTVA

Pri opravljanju inšpekcijskega nadzora v vrtcih in šolah so inšpektorji ukrepali po določenih 14. členu ZSoll (tabela 10) in 33. členu ZIN (graf 10).

1.1 Opozorila

Inšpektorji so na rednih nadzorih večinoma delovali preventivno in so v smislu 33. člena ZIN ravnateljem vrtcev in šol izrekli opozorila na zapisnik, skupaj 750 opozoril. Na rednih nadzorih so tako izrekli 325 opozoril, ki so bila večinoma upoštevana v odrejenih rokih, zato ni bilo treba ukrepati z odločbo ali izreči drugih ukrepov skladno z zakonom. Prav tako so inšpektorji šolam oziroma šolskim vodstvom predlagali ukrepe za uskladitev ravnanja z določili zakonskih predpisov. Opozorila so izrekli tudi na izrednih nadzorih, in sicer skupaj 425.

Graf 10: Število izrečenih opozoril na nadzorih

1.2 Drugi ukrepi

Tabela 22: Drugi ukrepi – šolstvo

Ukrepi na področju šolstva	Skupaj	%
predlaga ukrepe in opravi dejanja, za katera je pooblaščen	149	35
razveljavi oceno in odredi ponovno ocenjevanje	28	6
seznanani ustanovitelja s kršitvami	23	5
predlaga uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti, razveljavitev aktov	18	4
prijavi kazniva dejanja	13	3
uvede postopek zaradi prekrška	43	10
ugotovi neutemeljenost pobude za nadzor	37	8
odstopi pobudo pristojnemu organu oziroma ustavi postopek	126	29
odredi vrnitev nezakonito zbranih prispevkov staršev	2	0
Skupaj	439	100

V nadaljevanju navajamo nekaj značilnih primerov izrečenih ukrepov.

Predlog za uvedbo postopka ugotavljanja odgovornosti

Predlog je bil vedno podan na podlagi 14. b člena ZSolI, in sicer zaradi kršitev delovnih obveznosti strokovnega delavca. Navajamo nekaj značilnih primerov in ukrepov:

- ukrep zoper učiteljico v OŠ, ki je kot nadzorna učiteljica opustila svoje dolžnosti, ko je v akciji zbiranja papirja brez spremstva in potrebnega nadzora napotila tri učence po papir v združni dom, nato pa opustila svojo dolžnost nadzora nad učenci še tako, da sploh ni počakala, da se ti učenci vrnejo pred šolo, kjer so zbirali papir, temveč je odšla na malico v šolo;
- ukrep zoper razredničarko tretjega razreda, ki je med poukom matematike izvršila fizično in psihično nasilje nad učencem ter psihično nasilje nad drugimi učenci. S svojim dejanjem je učence ustražovala, s čimer je kršila 2., 28. in 34. člen Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli;
- v vrtcu je bila v zvezi z zagotavljanjem varnosti otrok in obveščanjem staršev o posameznih dogodkih in nesrečah v dveh primerih ugotovljena nepazljivost strokovnih delavk pri njihovem delu. Niso upoštevale vseh ukrepov, ki jih je vrtec dolžan zagotoviti prizadetim otrokom in staršem skladno z ZVrt in Vzgojnim programom za vzgojo in varstvo predšolskih otrok, predvsem velja to za sprotne obveščanje. Ugotovljene so bile nepravilnosti pri zagotavljanju varnosti otrok v skupini dve- in triletnikov ter pri ravnanju strokovnih delavcev ob poškodbi otroka med kosilom. Ravnateljici je bilo odrejeno, da je dolžna proučiti resnično stanje ter zaradi morebitnih kršitev delovnih obveznosti strokovnih delavk v okviru svojih pristojnosti tudi ustrezno ukrepati;
- ukrep zoper učitelja, ki je izvajal fizično in psihično nasilje nad učenci (žalitev, poniževanje učencev). Strokovni delavec je kršil delovne obveznosti in ravnal v nasprotju s pedagoškim poslanstvom ter pravicami učencev v osnovni šoli. Učitelj je bil odgovoren za kršitev Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli in kršitev Zakona o delovnih razmerjih. Zadeva je bila predana v nadaljnjo obravnavo organom pregona;
- ukrep zoper učitelja, ki je oviral postopek ugotavljanja dejanskega stanja;
- ukrep zoper učitelja, ki je opustil nadzor nad učenci in tako ni zagotavljal varnega in spodbudnega okolja v šoli (63. in 119. člen ZOFVI ter tretja alineja 2. člena Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli).

Predlog svetu zavoda in predlog ravnatelju

Predlogi, ki so bili podani na podlagi 48. člena ZOFVI in 14. b člena ZSolI, in sicer v 12 primerih, so med drugimi tudi:

- naj svet zavoda obravnava odločbo, ki jo je izdal Inšpektorat v zvezi z organizacijo in financiranjem šole v naravi;
- naj svet zavoda obravnava predlog za razrešitev ravnatelja;
- naj svet zavoda uvede postopek razrešitve ravnatelja zaradi suma storitve kaznivega dejanja;
- predlog svetu šole za ureditev sestave sveta skladno z zakonom in drugimi akti, tako da bo deloval zakonito in sprejemal legalne sklepe;

- predlog svetu za ponovno preverjanje celotnega postopka pridobivanja mnenja učiteljskega zbora in predlog, naj se ugotovljene nepravilnosti odpravijo.

Razveljavitev ocen in odreditev ponovnega ocenjevanja

Ob izpolnjenih zakonitih pogojih za izrekanje ukrepa razveljavitve ocene in ponovnega ocenjevanja v smislu določb prve alineje 14. a člena in 15. člena ZSolI so bile razveljavljene nezakonito pridobljene ocene zaradi kršitev Pravilnika o ocenjevanju znanja v srednjih šolah oziroma Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli in Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli. Tako so bile razveljavljene nezadostne ocene posameznih predmetov, ocene splošnega učnega uspeha in nezadostne ocene pisnega izdelka. Navajamo nekaj značilnih primerov:

- razveljavljena je bila zaključna ocena predmeta ob koncu pouka, ker učiteljica ni celovito upoštevala in v ređovalnico ni vpisala vseh ocen učenca, pridobljenih med šolskim letom, in ocen, ki jih je pridobil v prvem ocenjevalnem obdobju (kršitev tretjega odstavka 20. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli in 7. točke 4. člena Pravilnika o dokumentaciji v devetletni osnovni šoli);
- razveljavljen je bil splošni uspeh učenke v osmem razredu zaradi kršitve 11. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli, ker učiteljski zbor pri odločanju o splošnem učnem uspehu ni upošteval učenkinega aktivnega dodatnega izobraževanja, prizadevnosti in daljše odsotnosti zaradi bolezni; razrednik ni oblikoval predloga za splošni uspeh ob sodelovanju učencev oddelka;
- za učenca osmega razreda je bila razveljavljena zaključna ocena pri predmetu državljanska vzgoja in etika, in sicer zaradi kršitev 20. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli. Učiteljica je v obrazložitvi namreč navedla, da je pri oblikovanju upoštevala neprimeren odnos učenca do predmeta, saj vse šolsko leto k pouku ni prinašal zvezka, ni pa upoštevala, kako učenec dosega standarde znanja, opredeljene v učnih načrtih, in ocen, ki jih je učenec dobil med šolskim letom;
- zaradi kršitev 21., 22. in 42. člena Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli je bila razveljavljena ocena splošnega uspeha v osmem razredu, učiteljski zbor v ugovornem postopku ni preverjal in ugotavljal pravilnosti določanja splošnega učnega uspeha, ker ga učiteljica ni oblikovala ob sodelovanju oddelka;
- razveljavljene so bile nezadostne ocene dijakinje pri popravnem izpitu iz slovenščine v spomladanskem in jesenskem roku, in sicer zaradi ugotovljenih neustreznosti, ki jih je v postopku dokazovala izvedenka za pedagoško področje (merila, strukturiranost točk, preglednost, navodila), in po vsebini spornih elementov (glasoslovje, naglaševanje). Na podlagi izvedenskih dokazov je bilo odrejeno ponovno ocenjevanje pisnega dela izpita. Določena je bila zadostna ocena pisnega dela popravnega izpita na obeh popravnih rokih in omogočeno ponovno opravljanje ustnega dela popravnega izpita. Zaradi objektivnosti ocenjevanja je bila v komisijo kot zunanja izpraševalka določena izvedenka za pedagoško področje;
- v osmem razredu so bile pri predmetu zgodovina razveljavljene ocene, ki so jih učenci dobili pri ocenjevanju učne snovi preteklega šolskega leta;
- razveljavljene so bile ocene pisnih izdelkov učencev in dijakov, ker je bilo preseženo število dovoljenih pisnih ocenjevanj na dan oziroma na teden;

- razveljavljene so bile ocene pisnih izdelkov v vseh primerih, ko je bila presežena tretjina oziroma polovica nezadostnih ocen.

Odreditev vrnitve prispevkov staršev

Za sredstva, ki jih prispevajo starši, je bilo odrejeno:

- naj se vrnejo nezakonito zbrani prispevki za stroške fotokopiranja in ponovno določi višina prispevkov za nadstandardne storitve;
- naj se vrnejo preveč zaračunana sredstva za šolo v naravi s tečajem plavanja.

Predlog za razrešitev ravnatelja

Inšpektorji so leta 2007 na podlagi 14. b člena ZSolI svetu zavoda v dveh primerih podali predlog za razrešitev ravnatelja:

- zaradi suma storitve kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 262. členu Kazenskega zakonika Republike Slovenije in kršitve 17. člena ZVrt, 34. člena Pravilnika o normativih in kadrovske pogojih za opravljanje predšolske vzgoje, kršitve Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca (11., 48. člen) ter 34., 49., 80., 50., 66. člena ZOFVI. Ravnatelj je opustil nadzor nad izvajanjem vzgojno-izobraževalnega dela in ni poskrbel, da bi prostori in oprema vrtca izpolnjevali predpisane minimalne tehnične pogoje za prostor in opremo vrtca in da bi bil vrtec vpisan v razvid. Ugotovljeno je bilo daljše zanemarjanje zagotavljanja varnosti otrok. Med potekom dnevnega programa predšolske vzgoje je štiriletni otrok odšel v copatih iz prostorov vrtca proti domu, ker pri otrocih ni bilo nobene strokovne delavke. Izhod iz vrtca je bil ves čas nenadzorovan. Vrata niso bila zaklenjena, med prostori vrtca in šole je bil mogoč prost prehod, prav tako skozi garderobo šole na prosto. Poleg tega je bilo v heterogene oddelke drugega starostnega obdobja vrtca vključeno več otrok, kot jih določa normativ. Ravnatelj ni vložil predloga za vpis vrtca v razvid, ni spremljal dela strokovnih delavcev, ni ugotavljal disciplinske odgovornosti itn.;
- zaradi suma storitve kaznivega dejanja nevestnega dela v službi po 262. členu Kazenskega zakonika Republike Slovenije, ker je kot ravnateljica z opustitvijo nadzora nad vzgojno-izobraževalnim delom v kombiniranem oddelku vrtca, opustitvijo spremljanja dela in svetovanja strokovnim delavkam ter z opustitvijo dolžne skrbi za zagotovitev predpisanih normativov in minimalnih tehničnih pogojev za prostor in opremo vrtca vede kršila šolske predpise in tako očitno nevestno ravnala, čeprav bi morala in mogla predvidevati, da z opustitvijo pedagoškega vodenja vrtca in zlasti predpisov o varnosti otrok lahko pride do poškodb ali celo do ogrožanja njihovega življenja (35. člen Pravilnika o normativih in kadrovske pogojih za opravljanje predšolske vzgoje, 20. in 41. člen ZVrt, 4., 8. in 11. člen Pravilnika o varnosti otrok, 49. člen ZOFVI).

Seznanitev ustanovitelja s kršitvami

Ustanovitelj zavoda je bil obveščen o ugotovljenih pomanjkljivostih in nepravilnostih v 23 primerih, in sicer:

- zaradi neskladja akta o ustanovitvi z ZOFVI;
- ker je ustanovitelj člana sveta imenoval že tretji mandat;
- zaradi neustrezne organizacije prevozov in malice otrok;
- zaradi nepravilno sestavljenega sveta šole, ob tem je bil podan tudi poziv za imenovanje člana ustanovitelja v svet;
- MŠŠ in lokalna skupnost sta bila kot ustanovitelja obveščena zaradi ugotovljenih nepravilnosti v vodenju postopka imenovanja ravnatelja oziroma direktorja zavoda.

Odstop zaradi stvarne nepristojnosti

Inšpektorji so ob ugotovitvah po opravljenih nadzorih v 126 primerih zaradi nepristojnosti v celoti ali v posameznem delu pobude ali zadeve takoj odstopili v reševanje drugim pristojnim organom, in sicer tržni, delovni, zdravstveni ali proračunski inšpekciji, MŠŠ, ustanovitelju oziroma občini, svetu zavoda, policiji, informacijskemu pooblaščenču, inšpekciji za sistem javnih uslužbencev, inšpektoratu za okolje, pravobranilstvu ali državnemu izpitnemu centru.

Prijava suma kaznivega dejanja

Prijave so bile podane organom pregona (policiji, tožilstvu) v 13 primerih, in sicer zaradi suma storitve kaznivega dejanja, na primer zaradi nasilja učitelja nad učenci, nasilnega ravnanja vzgojitelja z otroki vrtca, zlorabe uradnega položaja in suma kaznivega dejanja ponarejanja javnih listin.

2 UKREPI NA PODROČJU ŠPORTA

2.1 Opozorila

Inšpektorica za šport je v postopkih rednih in izrednih nadzorov občine, društva in druge subjekte nadzora opozarjala na nezakonito ravnanje. Pri nadzoru jih je neposredno seznanjala s svojimi ugotovitvami o kršitvah, in sicer tako, da je izrekala opozorila in z zapisnikom izdajala naročila ter roke za odpravo nepravilnosti.

V upravnem postopku je bilo na podlagi ZSpo izrečenih:

- 56 opozoril izvajalcem letnega programa športa, ker strokovni kader v 29 primerih ni bil ustrezno usposobljen, v 27 primerih pa so bili kategorizirani športniki brez opravljenega preventivnega zdravniškega pregleda;

- 28 opozoril občinam, ker
 - letnega programa športa ni sprejel pristojni organ (trikrat) ali je vsebina močno odstopala od zahtev ZSpo (trikrat),
 - merila niso bila usklajena z ZSpo in NPŠ (20-krat),
 - je vsebina pogodb v več elementih odstopala od zahtev ZSpo (dvakrat).

Tabela 23: Opozorila – šport

Opozorila na področju športa	Skupaj	%
merila (priprava, odprava pomanjkljivosti, sprejem na OS)	20	24
letni program športa (sprejem)	6	7
pogodbe z izvajalci programov (odprava pomanjkljivosti)	2	2
zdravniški pregledi	29	34
pridobitev ustrezne usposobljenosti	27	33
Skupaj	84	100

2.2 Drugi ukrepi

Tabela 24: Drugi ukrepi – šport

Ukrepi na področju športa	Skupaj	%
zavrženi	9	6
priporočila	130	84
odstop pobude pristojnim organom	6	4
seznanitev s kršitvami	2	1
predlogi drugim pristojnim organom	6	4
prijava suma kaznivega dejanja	2	1
Skupaj	155	100

Odstop pobude pristojnim organom

Zadeve so bile odstopljene v šestih primerih, in sicer:

- davčnemu inšpektoratu Republike Slovenije zaradi domnevnih nepravilnosti pri poslovanju (dve);
- pristojni upravni enoti zaradi domnevnih nepravilnosti pri volitvah predsednika zveze (ena);
- Ministrstvu za notranje zadeve zaradi domnevnih kaznivih dejanj (dve);
- občini zaradi domnevnega nepravilnega postopka pri izvedbi javnega razpisa za izbor izvajalcev letnega programa športa (ena).

Predlogi

Leta 2007 so bili na podlagi opravljenega inšpekcijskega nadzora podani predlogi drugim pristojnim nadzornim organom:

- upravni enoti – predlog za uvedbo postopka za izbris društva iz registra (trikrat);
- davčnemu uradu – poslovanje društva (dvakrat);
- inšpektoratu za delo (enkrat).

Priporočila

Zaradi delovanja društev, ki ni skladno s temeljnim aktom društva in Zakonom o društvih, je bilo izrečenih 130 priporočil, ki so se nanašala na sprejem splošnih aktov skladno s temeljnim aktom društva:

- društva niso imela splošnih aktov, opredeljenih v temeljnem aktu, ali pa jih ni sprejel pristojni organ društva (50-krat);
- društva niso imela urejenega članstva skladno s temeljnim aktom in ZDru (49-krat);
- kategorizirani športniki so zdravniški pregled opravili v nepristojni zdravstveni ustanovi (trikrat);
- letni program v občini je sprejel nepristojni organ (dvakrat);
- letni program športa ni vseboval vseh elementov (šestkrat);
- javni razpis za izbor izvajalcev letnega programa športa se je razlikoval od sprejetega letnega programa (petkrat);
- pogodbe z izvajalci letnega programa športa niso vsebovale vseh elementov kot jih določa ZSpo (15-krat).

Prijava suma kaznivega dejanja

Zaradi suma storitve kaznivega dejanja sta bili dve zadevi podani v nadaljnjo obravnavo policiji.

Seznantev s kršitvami

Občini sta bili obveščeni o nenamenski porabi javnih sredstev (dvakrat).

IV PREKRŠKOVNI POSTOPKI

Inšpektor kot pooblaščen uradna oseba za vodenje prekrškovnega postopka lahko na podlagi ZP-1 izda prekrškovne ukrepe, kot so opozorilo, opomin, izrek globe s plačilnim nalogom, izrek globe in stroškov postopka z odločbo o prekršku ali obdolžilnim predlogom ustreznemu sodišču.

1 NA PODROČJU ŠOLSTVA

Prekrškovni postopek je bil po uradni dolžnosti uveden, ko so bile ob nadzoru ugotovljene kršitve zakonov, ki so opredeljene kot prekrški in se zanje izrekajo globe. Šolska inšpekcija je v večjem obsegu kot preteklo leto sankcionirala ugotovljene kršitve v prekrškovnem postopku, in sicer kar za 55 odstotkov več. Na podlagi danih zakonskih možnosti so inšpektorji v skupaj 43 postopkih izdali 21 plačilnih nalogov, s katerimi so izrekli globe, in sicer:

- štirim vrtcem je bilo skupaj izdanih osem plačilnih nalogov za odgovorno osebo pravne osebe in pravno osebo, in sicer zaradi opustitve dolžnega nadzora nad vključevanjem otrok v oddelek. S tem je bila storjena kršitev standardov in normativov za pravno osebo (53. člen ZVrt, 2. točka prvega odstavka 53. člena) in odgovorno osebo pravne osebe zaradi prekoračenega normativa v kombiniranem oddelku (17. člen in drugi odstavek 53. člena ZVrt);
- odgovorni osebi pravne osebe in pravni osebi štirih zavodov so bili izdani plačilni nalogi, ker so odgovorni v inšpekcijskem postopku onemogočili nemoteno opravljanje nadzora. Zaposleni je zapustil šolo, s čimer je bil storjen prekršek na podlagi 3. alineje prvega odstavka 38. člena ZIN, drugega odstavka 38. člena ZIN in četrtega odstavka 38. člena ZIN;
- trem osnovnim šolam so bili izdani plačilni nalogi, in sicer na podlagi 4. alineje prvega odstavka 101. člena ZOsn, ker šola ni zagotovila vzgojno-izobraževalnega dela skladno z odločbami o usmeritvi za učence s posebnimi potrebami iz 12. člena ZOsn (101. člen); v tretjem razredu delo ni potekalo skladno z določili predmetnika in učnega načrta za pouk športne vzgoje (plavalni tečaj), ki ga določa 29. člen ZOsn, kar je prekršek po 101. členu istega zakona; učiteljica za dodatno strokovno pomoč učencu s posebnimi potrebami ni izpolnjevala izobrazbenih pogojev, kar je prekršek na podlagi 136. člena ZOFVI in 101. člena ZOsn;
- zavodu za otroke s posebnimi potrebami je bil izdan plačilni nalog, ker šola ni zagotovila vzgojno-izobraževalnega dela skladno z odločbami za učence s posebnimi potrebami iz 12. člena ZOsn (prvi odstavek 5. alineje 38. člena ZIN, drugi odstavek 38. člena ZIN);
- zaradi neobiskovanja pouka so OŠ podale predloge za uvedbo prekrškovnega postopka v 31 primerih, ker starši niso zagotovili otrokom – učencem izpolnitve osnovnošolske obveznosti v smislu določbe 4. člena ZOsn. Ob obravnavi predlogov je bilo sprejeto stališče, da ZOsn neobiskovanja pouka (50. člen) ne sankcionira kot prekršek. Sankcionirane so namreč kršitve 4. člena ZOsn, ki predpisuje, da morajo starši otroku zagotoviti izpolnitev šolske obveznosti, ki pa je glede na določilo 3. člena ZOsn izpolnjena po devetih letih izobraževanja. V postopkih so bila šolam na podlagi četrtega odstavka 51. člena ZP-1 izdana obvestila, da konkretno dejanje ni prekršek, ki bi bil sankcioniran po 102. členu ZOsn.

V tem delu želimo posebej izpostaviti problematiko neobiskovanja pouka, predvsem pri romskih otrocih. Zaradi neustrezne opredelitve prekrška v ZOsn in velikih težav s šolanjem romskih otrok smo MŠŠ predlagali, da ob spremembi zakonodaje ustrezno opredeli takšne prekrške. Ministrstvo

je temu sledilo tako, da je v noveli ZOsn, ki se bo začela uporabljati 1. 9. 2008, neobiskovanje pouka opredeljeno kot kršitev 50. člena ZOsn in sankcionirano kot prekršek po drugem odstavku 2. alineje 102. člena ZOsn. S šolskim letom 2008/09 bo torej mogoče zaradi neobiskovanja pouka voditi prekrškovni postopek.

2 NA PODROČJU ŠPORTA

Leta 2007 je bilo izvedenih 12 prekrškovnih postopkov, šest na podlagi opravljenega inšpekcijskega nadzora in šest na predlog policije, in sicer:

- zaradi kršitev ZSpo so bili izdani štiri plačilni nalogi (v treh primerih pravni osebi, v enem pa pravni osebi in odgovorni osebi pravne osebe);
- zaradi kršitev Uredbe o splošnih ukrepih v športnih objektih na športnih prireditvah (v nadaljevanju uredba) so bili izdani dva plačilna naloga (pravni osebi in odgovorni osebi pravne osebe) in štiri odločbe z izrekom globe (pravni osebi in odgovorni osebi pravne osebe);
- zaradi kršitev ZOPA sta bili izdani dve odločbi, ena z izrekom globe fizični osebi ter ena z izrekom opomina pravni osebi in odgovorni osebi pravne osebe.

V navedenih prekrškovnih postopkih so bili izdani

a) plačilni nalogi:

- trije plačilni nalogi zaradi zaposlitve strokovnih delavcev za opravljanje vzgojno-izobraževalnega dela brez ustrezne izobrazbe (ZSpo);
- en plačilni nalog zaradi neopravljenih zdravniških pregledov kategoriziranih športnikov (ZSpo);
- dva plačilna naloga sta bila na podlagi uredbe izdana zaradi neoznačene prepovedi vnosa prepovedanih predmetov.

b) odločbe:

- štiri odločbe zaradi večjega števila gledalcev na prireditvi glede na zmogljivost športnega objekta; organizator po prireditvi ni odstranil pirotehničnih izdelkov; organizator pred prireditvijo ni odstranil nevarnih predmetov; lastnik objekta ni označil vhodov (uredba) in organizator ni poskrbel za varnost vseh udeležencev (ZSpo);
- dve odločbi zaradi prodaje oziroma ponudbe alkoholnih pijač na športni prireditvi (ZOPA).

c) 62 opozoril zaradi

kršitev uredbe:

- organizator ni označil vhoda v športni objekt (enkrat);
- lastnik organizatorju ni zagotovil parkirnega prostora za intervencijska vozila (enkrat);
- organizator ni zagotovil primerne varovanja dostopa na nedovoljena območja (dvakrat);
- organizator na vstopnicah oziroma na vhodu gledalcev ni opozoril na predmete in snovi, ki jih ni dovoljeno prinašati na prireditveni prostor (11-krat);
- organizator ni zagotovil točenja pijače v plastične kozarce (dvakrat);
- organizator ni obvestil policije o obisku organizirane navijaške skupine (enkrat);
- organizator ni zagotovil zadostnega števila rediteljev za vzdrževanje reda na prireditvi (petkrat);

- organizator ni ustrezno razporedil rediteljev (dvakrat);
- vodja prireditve med prireditvijo ni bil dosegljiv inšpektorju, pristojnemu za šport (štirikrat);
- organizator pred prireditvijo udeležencev ni opozoril na prepovedi, tudi v tujem jeziku, ki veljajo na prireditvi (dvakrat).

kršitev ZOPA:

- prodaja alkoholnih pijač v športnem objektu med športno prireditvijo (šestkrat).

kršitev ZSpo:

- kategorizirani športniki niso opravili preventivnega zdravniškega pregleda (28-krat).

kršitev ZIN:

- zavezanec ni v roku, ki ga je določila inšpektorica, posredoval zahtevane dokumentacije (enkrat).

Tomaž Rozman,
po pooblastilu ministra